

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ИВАНОВО

ПЕРИОД НА ДЕЙСТВИЕ 2016 – 2020 година

Август, 2016 г.

**Приета с Решение № 168 по Протокол № 17 от заседание на Общински съвет – Иваново,
проведено на 24.11.2016 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ВЪВЕДЕНИЕ	7
I.1. Основание за разработване на общинска програма за управление на отпадъците на Община Иваново и период на действие на Програмата	7
I.2. Принципи на НПУО 2014-2020 г. и Програма за управление на отпадъците на Община Иваново 2016-2020 г.	7
I.3. Участие на Община Иваново в Регионално сдружение за управление на отпадъците	8
I.4. Административна характеристика на Община Иваново	8
I.5. Географска, топографска и климатична характеристика на Община Иваново	9
I.6. Водни ресурси, почви и полезни изкопаеми на територията на Община Иваново	10
I.7. Защитени територии и защитени зони на територията на Община Иваново	12
I.8. Баланс на територията по предназначение	14
I.9. Пътна мрежа	15
I.10. Демографска характеристика и прогнози	15
I.11. Икономически профил на община Иваново	23
I.12. Основни цели и основни резултати, които се очакват от изпълнението на програмата	23
I.13. Кратка информация и резултати от процедурата за Екологична оценка на програмата и от обществените консултации при разработването на програмата	30
I.14. Органи на разработване и одобрение на програмата и дата на одобрение.....	31
II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ	32
III. SWOT АНАЛИЗ	42
IV. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ	46
IV.1. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА	46
IV.2. АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА	49
V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ И ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА НАПРЕДЪКА.....	51
V.1. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ	52
V.1.1. ВЪВЕДЕНИЕ и основни положения	52
V.1.2. ОПРЕДЕЛЯНЕ на мястото на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията на управлението на отпадъците	53
V.1.3. АНАЛИЗ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките.....	55
V.1.4. МЕРКИ за предотвратяване образуването на отпадъци	56
V.1.5. НАЛИЧИЕ на други дейности и мерки, включени в други Подпрограми на общинската ПУО, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на програмата	58
V.2. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ ОТ ХАРТИЯ, МЕТАЛ, ПЛАСТМАСА И СЪКЛО	61
V.2.1. Национални цели и посока на развитие в разглежданата област	61
V.2.2. Най-важните резултати, които Община Иваново е постигнала и ще надгражда	62
V.2.3. Най-важните изводи и препоръка от анализите, съотнесими към Подпрограмата	62
V.2.4. Ключови резултати, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата и ще спомогнат за постигане на съответната стратегическа цел на ПУДО 2014-2020 г.....	62
V.2.5. Наличие на други дейности и мерки, включени в други Подпрограми на общинската ПУО, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на програмата	63
V.3. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И НА ИЗИСКВАНИЯТА НА НПУО ЗА БИОРАЗГРАДИМИ И БИООТПАДЪЦИТЕ	67
V.3.1. Национални цели и посока на развитие в разглежданата област	67
V.3.2. Най-важните резултати, които Община Иваново е постигнала и ще надгражда	68
V.3.3. Най-важните изводи и препоръка от анализите, съотнесими към Подпрограмата	69

V.3.4. Ключови резултати, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата и ще спомогнат за постигане на съответната стратегическа цел на ПУДО 2014-2020 г.....	69
V.3.5. Наличие на други дейности и мерки, включени в други Подпрограми на общинската ПУО, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на програмата	70
V.4. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ.....	75
V.4.1. Национални цели и посока на развитие в разглежданата област	75
V.4.2. Най-важните резултати, които Община Иваново е постигнала и ще надгражда	75
V.4.3. Най-важните изводи и препоръка от анализите, съотнесими към Подпрограмата	76
V.4.4. Ключови резултати, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата и ще спомогнат за постигане на съответната стратегическа цел на ПУДО 2014-2020 г.....	76
V.4.5. Наличие на други дейности и мерки, включени в други Подпрограми на общинската ПУО, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на програмата	76
V.5. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ.....	81
V.5.1. Национални цели и посока на развитие в разглежданата област	81
V.5.2. Най-важните резултати, които Община Иваново е постигнала и ще надгражда	81
V.5.3. Най-важните изводи и препоръка от анализите, съотнесими към Подпрограмата	81
V.5.4. Ключови резултати, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата и ще спомогнат за постигане на съответната стратегическа цел на ПУДО 2014-2020 г.....	82
V.5.5. Наличие на други дейности и мерки, включени в други Подпрограми на общинската ПУО, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на програмата	82
V.6. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ЗАПАЗВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНА ИВАНОВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	86
V.6.1. Национални цели и посока на развитие в разглежданата област	86
V.6.2. Най-важните резултати, които Община Иваново е постигнала и ще надгражда	86
V.6.3. Най-важните изводи и препоръка от анализите, съотнесими към Подпрограмата	87
V.6.4. Ключови резултати, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата и ще спомогнат за постигане на съответната стратегическа цел на ПУДО 2014-2020 г.....	87
V.6.5. Наличие на други дейности и мерки, включени в други Подпрограми на общинската ПУО, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на програмата	88
V.7. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	91
V.7.1. Национални цели и посока на развитие в разглежданата област	91
V.7.2. Най-важните резултати, които Община Иваново е постигнала и ще надгражда	91
V.7.3. Най-важните изводи и препоръка от анализите, съотнесими към Подпрограмата	92
V.7.4. Ключови резултати, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата и ще спомогнат за постигане на съответната стратегическа цел на ПУДО 2014-2020 г.....	92
V.7.5. Наличие на други дейности и мерки, включени в други Подпрограми на общинската ПУО, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на програмата	93
VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ.....	98
VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	109
VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ.....	111

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

БВП	Брутен вътрешен продукт
БО	Битови отпадъци
БрБО	Биоразградими битови отпадъци
ВАС	Върховен административен съд
ГД ГРАО	Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване”
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДБФП	Договор за безвъзмездна финансова помощ
ДДС	Данък добавена стойност
ДНСК	Дирекция за национален строителен контрол
ЕО	Екологична оценка
ЕАОС	Европейска агенция по околна среда
ЕЕО	Електрическо и електронно оборудване
ЕК	Европейска комисия
ЕКАТТЕ	Единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици в Република България
ЕЖ	Еквивалент жители
ЕРИПЗ	Европейски регистър за изпускане и пренос на замърсителите
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗОВВООС	Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда
ЗОЗЗ	Закон за опазване на земеделските земи
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излезли от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
КЗЗ	Комисия по земеделските земи
КР	Комплексно разрешително
КФ	Кохезионен фонд
ЛПСОВ	Локална пречиствателна станция за отпадъчни води
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
МРО	Масово разпространени отпадъци

МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
НН	Норма на натрупване
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013 г.
НПУО	Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
НРСБО	Наредба за разделно събиране на биоотпадъците
НСРР	Националната стратегия за регионално развитие
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОВ	Отпадъчни води
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОПР	Общински план за развитие
ОО	Опасни отпадъци
ООп	Организация по оползотворяване
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОС	Оценка за съвместимост
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ОУП	Общ устройствен план
ПДК	Предельно допустима концентрация
ПЕВП	Полиетилен висока плътност
ПЕНП	Полиетилен ниска плътност
ПИП	Прединвестиционни проучвания
ПЗР	Преходни и заключителни разпоредби
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПО	Производствени отпадъци
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ПУП	Подробен устройствен план
ППЗОЗЗ	Правилник за прилагане на закона за опазване на земеделските земи
ПРЗ	Препарати за растителна защита
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУСО	План за управление на строителни отпадъци
ПХБ	Полихлорирани бифенили
ПХТ	Полихлорирани терфенили
ПЧП	Публично-частно партньорство
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и водите
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РОП	Разширена отговорност на производителя
РПМ	Републиканска пътна мрежа
РПР	Регионален план за развитие
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СЦР	Северен централен район на планиране
СМР	Строително-монтажни работи
СО	Строителни отпадъци
ТБО	Такса битови отпадъци
УО	Управление на отпадъците

УОЗ	Устойчиви органични замърсители
ФЛАГ	Фонд за органите за местно самоуправление в България ФЛАГ ЕАД
ХЗЗ	Хигиенно-защитна зона
EMAS	Схема за за управление по околна среда и одит (Eco-Management and Audit Scheme)
ISO	Международна организация по стандартизация (International Organization for Standardization)
kg/capita/year	Килограм / жител / година
Kilograms per capita	Килограми за година
IPPC	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването
IAS	Международен счетоводен стандарт (International Accounting Standard)
SWOT	Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats)

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИ ТАБЛИЦИ И ФИГУРИ

Таблица №1	Защитени територии в община Иваново
Таблица №2	Защитени зони за опазване на дивите птици на територията, засягащи землища на населени места от община Иваново
Таблица №3	Защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, засягащи землища на населените места от община Иваново
Таблица №5	Баланс на територията на община Иваново по предназначение към 01.01.2016 г.
Таблица №5	Население на Област Русе към 31.12.2014 г. по общини, местоживее и пол
Таблица №6	Естествен прираст на населението в област Русе през 2014 г. по общини, местоживее и пол (Брой)
Таблица №7	Население по статистически райони, области и общини
Таблица №8	Гъстота на населението от Област Русе към 01.02.2011 г.
Таблица №9	Данни за населението на община Иваново за периода 2000 г. – 2015 г.
Таблица №10	Население на Община Иваново по населени места за периода 2000 г. – 2014 г., по данни на ГД ГРАО
Таблица №11	Население на Община Иваново по населени места за периода 2000 г. – 2014 г., по данни на НСИ
Таблица №12	Прогноза за населението по области (Брой)
Таблица №14	Извадка от Програма за реализация на Общинския план за развитие на Община Иваново 2014-2020 г., имаща отношение към управлението на отпадъците
Таблица №15	Индикатори за въздействие
Фигура 1	Местоположение на Община Иваново спрямо съседни на нея общини
Фигура 2	Гъстота на населението на общините от област Русе
Фигура 3	Население на Община Иваново за периода 2000 г. – 2014 г., по данни на ГД ГРАО
Фигура 4	Население на Община Иваново по населени места за периода 2000 – 2014 г.
Фигура 5	Брутен вътрешен продукт на човек от населението за област Русе, лв.
Фигура 6	Йерархия за управление на отпадъци

I. ВЪВЕДЕНИЕ

I.1. Основание за разработване на програма за управление на отпадъците на Община Иваново. Период на действие на Програмата.

Настоящата Програма за управление на отпадъците на Община Иваново е разработена на основание изискванията на чл. 52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО). Тя е изготвена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2014-2020 г. и е с **период на действие 2016 – 2020 година**. При разработването на Програмата за управление на отпадъците на Община Иваново са спазени Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, утвърдени със Заповед №РД-211 от 31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите. Програмата включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, регламентирани в Глава втора, Раздел III на ЗУО.

Националният план за управление на отпадъците 2014-2020 г. има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на настоящата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Програмата за управление на отпадъците на Община Иваново включва в обхвата си отпадъците, попадащи в приложното поле на Закона за управление на отпадъците, както следва:

- Битови отпадъци;
- Производствени отпадъци;
- Строителни отпадъци;
- Опасни отпадъци.

I.2. Принципи на НПУО 2014-2020 г. и Програма за управление на отпадъците на Община Иваново 2016-2020 г.

Националният план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г. се основава на следните основни принципи:

- „Предотвратяване” – образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;
- „Разширена отговорност на производителя” и „замърсителят плаща” – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве;
- „Превантивност” – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап;

- „Близост” и „самодостатъчност” – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в Европейския съюз (ЕС), трябва да бъдат третираны в рамките на Съюза;
- „Участие на обществеността” – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на планове за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

I.3. Участие на Община Иваново в Регионално сдружение за управление на отпадъците

С Национална програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013 г. (разработена на основание чл.28, ал.4 от отменения ЗУО) са определени регионите, включващи общините, които ползват общо регионално депо.

Съгласно действащия Закон за управление на отпадъците с Националният план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г. са определени регионите, включващи общините, които ползват общо регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци (чл.49, ал.9 ЗУО). Регион Русе включва общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан.

Общините, включени във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 ЗУО, създават регионална система за управление на отпадъците, състояща се от регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци.

Битовите отпадъци, генерирани от населените места от регион Русе, е предвидено да се обезвреждат посредством депониране на територията на Регионално депо за неопасни, инертни и опасни отпадъци за общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан. На територията на площадката са изградени три клетки за неопасни отпадъци, две клетки за инертни отпадъци и две клетки за опасни отпадъци. В имоти, разположени в непосредствена близост (северно) от Регионално депо – Русе, е предвидено да се изградят и останалите съоръжения за третиране (оползотворяване) на битови отпадъци за регион Русе.

Регионално сдружение, създадено по реда на Закон за управление на отпадъците

С Решение №391 по Протокол №47/08.07.2010 г. на Общински съвет – Иваново е дадено съгласие за участие на Община Иваново в регионално сдружение за управление на отпадъците между Община Русе, Община Ветово, Община Иваново, Община Сливо поле и Община Тутракан, създадено по реда на ЗУО.

Дата на създаване на Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Русе – 16.08.2010 г.

I.4. Административна характеристика на Община Иваново

Територията на община Иваново обхваща териториите на следните населени места: с. Иваново, с. Щръклево, с. Пиргово, с. Тръстеник, с. Сваленик, с. Красен, с. Мечка, с. Кошов, с.Червен, с.Божичен, с. Нисово, с. Церовец и с. Табачка. С Указ №423/17.09.2003 г. на Президента на Р България в състава на община Иваново се включват населените места с. Сваленик и с. Церовец.

Административният център на общината е село Иваново.

Релефът на общината е преобладаващо низинен и равнинно-хълмист, което благоприятства развитието на земеделието. Общината заема част от Източната Дунавска равнина.

Програма за управление на отпадъците на Община Иваново 2016 – 2020 г.

I.5. Географска, топографска и климатична характеристика на Община Иваново

Община Иваново се намира в Североизточна България, в Дунавската равнина, в административна област Русе (NUTS 3) и в Северен централен район (NUTS 2).

Общината е разположена в Северозападната част на област Русе и заема площ около 495 454 дка (над 17 % от Област Русе). Тя граничи с р. Дунав на север и общините Русе, Ветово, Цар Калоян, Две могили и Борово. Транспортно-географското положение е благоприятно поради пресичането на територията на общината на два от европейските транспортни коридори (№7 и №9), които осигуряват връзката между районите на Балтийско и Северно море, от една страна и Средиземно и Черно море от друга. През територията на общината минават важни артерии – ж.п. линия Русе – Горна Оряховица – София и шосейни пътища Русе – София и Русе – Варна, свързващи централна Европа с Черноморието и Азия.

Фигура 1 Местоположение на Община Иваново спрямо съседни на нея общини

Релеф

Релефът на общината е преобладаващо низинен и равнинно-хълмист, което благоприятства земеделието и не създава проблеми при изграждане на техническата инфраструктура. Община Иваново заема част от Източната Дунавска равнина. Средната надморска височина е 60 м., като варира от 16,4 м. на брега на р. Дунав северно от с. Пиргово до 276,3 м югоизточно от с. Табачка. Около 65 % от територията на общината е с наклон над 3 градуса, което благоприятства развитието на селското стопанство и не е пречка за транспортната дейност. Въпреки малката надморска височина са налице ареали с полупланински облик и висока пейзажна атрактивност (Поломието).

Климат

По отношение на климатичните зони общината попада към умерено-континенталната климатична област, подобласт Севернобългарска. Лятото е сухо и горещо. Средната годишна температура е около 12°, средната юлска 20-22°, а средната януарска – от 0 до -3°. Средногодишното количество на валежите е 550-650 мм. Зимните валежи са предимно от сняг - 70-90% от общото количество на валежите. Снежната покривка е устойчива поради ниските температури и обилните снеговалежи. Пролетта е топла, а лятото изключително горещо

поради равнинния характер на територията. Средните температури през най-горещия месец се движат между 30-38°C. Есенните студени дни настъпват към средата на месец октомври. Преобладаващите ветрове са с посока запад.

I.6. Водни рисурси, почви и полезни изкопаеми на територията на Община Иваново *Водни ресурси*

Най-значим хидроресурс за община Иваново са водите на река Дунав. Речната мрежа на територията на общината е сравнително гъста. Реките Русенски Лом, Малки и Черни Лом имат ограничено стопанско ползване, което е силно повлияно от особеностите на климата и карстовата основа. Режимът на реките е снежно-дъждовен, текат в каньоновидни долини, а тяхното всичане е моделирало различни форми, които са атрактивни за развитието на туризма. Общата дължина на реките е 47 км, а площта на водосборните басейни 16 хил. кв.м.

Почви

Районът на община Иваново се намира в Севернобългарска лесостепна почвена зона. Тук са разпространени почвените типове черноземи и сиви горски почви.

Черноземните почви са с най-широкото разпространение. Привързани са към равнинно-хълмистия релеф на равнината и льосовата покривка, и сухия умерено-континентален климат и сухолюбива растителност. Характеризират се с повишена мощност на хумусния хоризонт (60-80 см), но с ниско хумусно съдържание (2-4%). Черноземните почви се разделят на: карбонатни, типични, излужени и деградирани.

Карбонатните черноземи са разпространени непосредствено на юг от р. Дунав в обсега на непрекъсната льосова ивица. Характеризират се с различна мощност и хумусен хоризонт (40-60см).

Типичните *черноземи* са разпространени на юг от карбонатните черноземи в обсега на високата част на Дунавската равнина. Формирани са върху разкъсана льосова основа, при по-хълмист и по-дълбоко разчленен релеф. В морфологично отношение не се различават съществено от карбонатните черноземи, с тази разлика, че карбонатите се наблюдават във височинния интервал 25-60 см. Мощността на хумусния хоризонт е 50-70 см.

Сивите горски почви са разпространени в малки участъци в каньоните на р. Русенски Лом и притоците ѝ, попадащи в района на Община Иваново. Развити са върху дълбоко разчленен релеф и изграден от кредни и терциерни седименти – варовити пясъчници, мергелни варовици. Формирани са при по-влажен умерено-континентален климат и широколистна растителност. Отличават се с глинесто съдържание във вертикалния почвен профил, по-високо хумусно съдържание (2-5%), и по-малка дебелина на хумусния хоризонт от черноземните почви. Сивите горски почви се разделят на тъмносиви и сиви и светлосиви горски почви.

В малки участъци край р. Русенски Лом и притоците ѝ и основно по първата тераса на р. Дунав са разпространени *алувиалните почви*. Образувани са върху порьозни алувиални наслаги и при постоянно и достатъчно овлажнение и ливадна растителност. Характеризират се с дебел хумусен хоризонт, като ежегодно се натрупват минерални вещества в почвените хоризонти.

Растителни и животински видове

В община Иваново ясно са обособени райони с различие в състава, произхода и естествеността на растителността. Равнинните ландшафти са заети с обработваеми земи, в които се отглеждат по интензивен или полуинтензивен начин селскостопански култури. Каньоните на р. Русенски Лом и притоците ѝ са съхранили степни местообитания,; тук се намират и по-големите горски масиви в Общината. Край р. Дунав има участъци със запазена естествена водолюбива растителност.

Наличието на изключително красиви пейзажи, интересни скални феномени, разнообразен релеф, комбинация от скали, гора, ливади и вода са основата на изключително богатото биологично разнообразие, както в растителния, така и в животинския свят.

В района на р. Русенски Лом и притоците ѝ са установени над 850 висши растения. Това високо за Дунавската равнина число се дължи на варовиковия характер на каньона и установените различни местообитания в него. В състава на горите участват общо 27 броя дървесни видове. С най-голямо площно участие са представени келяв габър, следван от бяла акация и цер, а с най-малко – червен дъб и полски ясен.

В каньона на Ломовете са установени 30 балкански и 1 български ендемити. Сред балканските ендемити с най-ограничено разпространение в България е Диекиановия лопен (*Verbascum dieckianum* Borb. & Degen), чиято популация е само във водосбора на Русенски Лом, Община Иваново.

От установените 13 вида орхидеи в района на Ломовете, 8 са намерени в Община Иваново. 244 вида са в списъка на лечебните растения, които могат да се намерят в Общината.

Река Дунав и река Русенски Лом и притоците ѝ са обитавани общо от 32 вида риби. В района на Община Иваново са намерени 9 вида земноводни, 5 от тях са защитени. Влечугите са общо 22 вида; от тях половината са защитени.

От 90-те вида бозайници на територията на България, на територията на община Иваново са установени 70. Някои са свързани повече или по-малко с водата: видра, ондатра, воден плъх, малка водна земеровка. Значението на района е много високо за хищните бозайници (12 вида) и е своеобразен оазис за тях. Установените 26, от общо 29 вида прилепи за България (над 86 %), включват представители и на двете биологични групи по отношение на тяхното размножаване, т.е. видове обитатели на пещерите и видове обитатели на старите гори с хралупати дървета. Установени са 14 вида бозайници, обект на лов. От тях пет вида са с доказани качества – благороден елен, сърна, дива свиня, дива котка и вълк.

Горите са с площ 43 602 дка, заемайки 11 % от общата територия на общината.

Водоснабдителна и канализационна инфраструктура

Във всички 13 селища на общината населението е осигурено с водоснабдяване с питейна вода на 100%, без селищните образувания: Стълпище, Пристанище Пиргово и Помпена станция.

Водоснабдителната мрежа във всички населени места е амортизирана, като загубите в някои от селищата достигат до 50-60%. Водоснабдяването на населените места от Община Иваново се осигурява от експлоатационно дружество „Водоснабдяване и канализация“ ООД – гр. Русе. Водоснабдяването на населените места се осъществява от 26 броя водоизточници, в т. ч. 6 бр. каптажи, 17 бр. тръбни кладенци и 3 бр. шахтови кладенци.

Общата дължина на водопроводната мрежа е 322,2 км, в т. ч. вътрешна водопроводна мрежа 192,8 км, външна водопроводна мрежа 129,4 км и 5822 бр. водопроводни отклонения. Основната част от водопроводната мрежа е изградена от азбестоциментови тръби.

В Община Иваново няма изградена канализационна мрежа, с изключение на една улица в село Иваново. На територията на населените места от община Иваново не са изградени и пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ). В населените места от общината се използват септични ями и попивни кладенци. Като цяло ВиК системата е морално и физически остаряла, съпроводена с чести аварии, поради което са необходими значителни инвестиции за реконструкция на водопроводната мрежа (цялостна подмяна на водопреносната мрежа), изграждане канализационна мрежа и пречиствателни станции за битово-фекалните отпадъчни води за населените места на територията на общината.

1.7. Защитени територии и защитени зони на територията на Община Иваново

Защитени територии

Защитени територии смисъла на Закона за защитените територии са: резерват, природен парк, национален парк, природна забележителност, защитена местност (ЗМ) и поддържан резерват. На територията на община Иваново са обявени следните защитени територии:

Таблица №1 Защитени територии в Община Иваново

Наименование на ЗМ	Категория	Населени места на територията на община Иваново	Площ, хектара	Документи за обявяване	Документи за промяна:	Цели на обявяване:
Вековна церова гора	Защитена местност	с. Церовец	0.87	Заповед № РД-17 от 08.01.1981 г., бр. 17/1981 на ДВ	Прекатегоризация със Заповед №РД-1196 от 24.09.2003 г.; Промяна в площта - увеличаване със Заповед №РД-401 от 18.06.2009 г.; Промяна в режима на дейностите със Заповед №РД-401 от 18.06.2009 г.	Опазване на вековна гора от цер (<i>Quercus cerris</i> L.)
Дикили Таш	Природна забележителност	с. Мечка	1.75	Заповед №707 от 09.03.1970 г., бр. 34/1970 на ДВ	Промяна в площта - актуализация със Заповед №РД-952 от 28.12.2007 г.	Опазване на скално образувание
Орлова чука	Природна забележителност	с. Табачка	82.23	Заповед № 2810 от 10.10.1962 г., бр. 56/1963 на ДВ	1. Промяна в режима на дейностите със Заповед №РД-663 от 21.08.2007 г.; 2. Промяна в площта - актуализация със Заповед №РД-421 от 24.06.2009 г.	Опазване на пещера
Русенски Лом	Природен парк	с. Иваново, с. Кошов, с. Нисово, с. Сваленик, с. Табачка, с. Червен, с. Щръклево	3408.0	Заповед № РД-567 от 26.02.1970 г., бр. 30/1970 на ДВ	1. Промяна в площта - намаляване със Заповед №РД-586 от 08.06.1983 г.; 2. Промяна в площта - увеличаване със Заповед №580 от 17.06.1986 г.; 3. Прекатегоризация със Заповед №РД-794 от 19.08.2002 г.; 4. Приемане на План за управление с Решение №539 от 06.06.2005 г.	Опазване на биологичното и ландшафтно разнообразие и културно-историческото наследство

Защитени зони

Част от територията на община Иваново попада в четири защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие, както следва:

- Защитена зона „Батин” BG0000232 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна обявена по Директивата за местообитанията (92/43/ЕЕС);
- Защитена зона „Ломовете” BG0002025 за опазване на дивите птици по Директивата за птиците (79/409/ЕЕС);
- Защитена зона „Ломовете” BG0000608 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна обявена по Директивата за местообитанията (92/43/ЕЕС);
- Защитена зона „Рибарници Мечка” BG0002024 за опазване на дивите птици по Директивата за птиците (79/409/ЕЕС).

В таблици №№2 и 3 по-долу е представена информация по отношение на четирите защитени зони, които засягат землищата на населените места от община Иваново.

Таблица №2 Защитени зони за опазване на дивите птици на територията, засягащи землища на населени места от община Иваново

№ по ред в прил. 1 на решение № 122	Натура 2000 код	Име	Област	Общини	Обща площ	Територия	Акватория, ха
33.	BG0002024	Рибарници Мечка	Русе	Иваново Борово	2737.95 ха	2737.95 ха	0.00
34.	BG0002025	Ломовете	Русе	Ветово Иваново	334 513,219 дка	334 513,219 дка	0.00
			Разград	Цар калоян			

Таблица №3 Защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, засягащи землища на населените места от община Иваново

№ по ред в прил. 2 на решение № 122	Натура 2000 код	Име	Област	Общини	Обща площ, ха	Територия, ха	Акватория, ха
45.	BG0000232	Батин	Русе	Иваново Борово	2691.05	2691.05	0.00
157.	BG0000608	Ломовете	Разград	Разград Цар Калоян	32488.93	32488.93	0.00
			Русе	Ветово Иваново Две могили Русе			
			Търговище	Иваново Попово			

Източник: Информационна система за защитени зони от екологична мрежа НАТУРА 2000 (<http://natura2000.moew.government.bg/Home/Natura2000ProtectedSites>)

Защитена зона „Ломовете” BG0002025 за опазване на дивите птици

Обявена е със Заповед №РД-562 от 05.09.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 84 от 2008 г.), а със Заповед №РД-382/19.04.2013 г. на министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр.50/2013 г.) площта на зоната е разширена и възлиза на **334 513,219** дка. След разширението на зоната същата обхваща землищата на следните населени места от община Иваново: с. Божичен, с. Иваново, с. Кошов, с. Красен, с. Нисово, с. Сваленик, с. Табачка, с. Церовец, с. Червен, с. Щръклево.

Защитена зона „Рибарници Мечка” BG0002024 за опазване на дивите птици

Обявена е със Заповед №РД-561 от 05.09.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 84 от 2008 г.) дка. Част от землището на с. Мечка, община Иваново, попада в Защитената зона.

Защитена зона „Ломовете” BG0000608 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Одобрена е от Националия съвет за биологично разнообразие на 21.11.2006 г., а на 02 март 2007 г. е публикувано Решение на Министерски съвет №122, ДВ бр. 21 от 09 март 2007 г. за приемане на списък на защитените зони за опазване на дивите птици и на списък на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (включена в Приложение №2 под №157).

Защитена зона „Батин” BG0000232 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

С Решение на Министерски съвет №122 (обн., ДВ бр. 21 от 09.03.2007 г.) е приет списък на защитените зони за опазване на дивите птици и на списък на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (включена в Приложение №1 под №33).

I.8. Баланс на територията по предназначение

Законът за устройство на територията регламентира основното предназначение на териториите в страната, определено с концепциите и схемите за пространствено развитие и общите устройствени планове, а именно:

- урбанизирани територии (населени места и селищни образувания);
- земеделски територии;
- горски територии;
- защитени територии;
- нарушени територии за възстановяване;
- територии, заети от води и водни обекти;
- територии на транспорта.

Територии с предназначение земеделски, горски или урбанизирани територии могат да бъдат едновременно и с предназначение защитени територии, определени със закон.

С Наредба №7 от 22 декември 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (обн. ДВ. бр.3 от 13 януари 2004 г., изм. ДВ. бр.21 от 1 март 2013 г.) са определени правилата и нормативите за устройството на територията. Предназначението на териториите и на поземлените имоти се определя с одобрените устройствени схеми и планове. За територии и поземлени имоти без одобрени устройствени схеми и планове като тяхно налично предназначение се счита фактическото им ползване, доколкото то не противоречи на забрани, установени със закон или друг нормативен акт.

Балансът на територията на община Иваново по предназначение към 01.01.2016 г. е представен в Таблица №4.

Таблица №4 Баланс на територията на община Иваново по предназначение към 01.01.2016 г.

Територия на община Иваново	Обща площ	Земеделски територии	Горски територии	Населени места и др. урбанизирани територии	Водни течения и водни площи	Територии за добив на полезни изкопаеми	Територии за транспорт и инфраструктура
с. Божичен	15854	13261	1436	571	257	X	328
с. Иваново	22169	18670	1966	1030	270	X	233
с. Кошов	29834	22372	6445	529	183	X	306
с. Красен	30819	26797	2448	907	362	X	304
с. Мечка	26867	19743	2434	1123	3487	X	79
с. Нисово	27681	16660	10127	640	152	X	100
с. Сваленик	58103	40546	15583	1115	459	X	397
с. Пиргово	54238	46513	4898	1887	370	X	570
с. Табачка	33966	26081	6745	651	184	X	325
с. Тръстеник	57326	50084	4227	2528	111	48	329
с. Церовец	13984	9845	3225	802	48	X	65
с. Червен	38054	31111	5507	1031	224	X	181
с. Щръклево	86559	69278	10029	2743	419	X	4090
	495545	390960	75070	15557	6526	48	7307

Източник: Общинска администрация Иваново

Земеделските територии заемат общо 390 960 дка (78,91% от площта на общината при средно за страната 57,40%). Горските територии заемат 75 070 дка (15,15% при средно за страна 33,50%). Населените места и другите урбанизирани територии заемат 15 557 дка (31,4% от територията на общината). Водните течения и водни площи са 6526 дка и имат относителен дял 1,3% (като средното за страната е около 1,3%). Териториите за добив на полезни изкопаеми и площите за транспорт и инфраструктура заемат незначителна част от територията на община Иваново.

I.9. Транспортна инфраструктура

Община Иваново е разположена в северозападната част на Русенска област и отстои от областния център на 22 км. На север граничи с р. Дунав от км 507 до км 521, а съседните общини са Русе, Цар Калоян, Ветово, Две могили и Борово.

Физикогеографското разположение на общината предопределя повишената опасност от ПТП, поради снегонавявания и заледяване на пътищата през зимния сезон. Релефът е преобладаващо равнинен и хълмисто-равнинен, като особено опасни от гледна точка на безопасността на движението са пътищата, преминаващи през населените места, намиращи се в района на Поломието източно от път (Табачка, Червен, Сваленик, Нисово, Кошов, Божичен), поради силно пресечения терен и големите наклони. През територията на общината преминават 5 бр. пътища от републиканската пътна мрежа с обща дължина 86,9 км, като най-натоварени и с концентрация на ПТП са първокласните Е-70 и Е-85. Същите се поддържат от Областно пътно управление – Русе.

В структурен аспект дължината на пътната мрежа в Община Иваново е както следва:

- Пътища от общинската пътна мрежа (бивши четвъртокласни) на територията на община Иваново (обща дължина – 92,4 км или 48,48% от общо пътищата, преминаващи през територията на общината);
- Местни общински пътища (обща дължина – 11,3 км или 5,93% от общо пътищата, преминаващи през територията на общината);
- Пътища от републиканската пътна мрежа, преминаващи през територията на Община Иваново (обща дължина – 86,9 км или 45,59% от общо пътищата, преминаващи през територията на общината).

Общата дължина на пътната мрежа в Община Иваново е 190,6 км като тя се разпределя както следва:

- Първокласни пътища – 28,9 км;
- Второкласни пътища – 13,1 км;
- Третокласни пътища – 44,9 км;
- Четвъртокласни пътища – 92,4 км;
- Местни общински пътища – 11,3 км.

I.10. Демографска характеристика и прогнози

Демографската характеристика на община Иваново е направена въз основа на следните източници на информация:

- Данни на Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ (ГД ГРАО) към министерство на регионалното развитие и благоустройството;

- Публикуваните доклади „Население и демографски процеси” на Националния статистически институт (НСИ) за периода 2000 г. – 2014 г., които оценяват населението към 31 декември всяка година.

Най-достоверни се считат данните за населението, отчетени при последните официални преброявания през 2001 г. и 2011 г.

Таблица №5 представя данни на НСИ за населението по местоживее и пол към 31.12.2014 г. за страната, област Русе и община Иваново.

Таблица №5 Население на Област Русе към 31.12.2014 г. по общини, местоживее и пол

НАСЕЛЕНИЕ КЪМ 31.12.2014 Г. ПО ОБЛАСТИ, ОБЩИНИ, МЕСТОЖИВЕЕ И ПОЛ									
(Брой)									
Области Общини	Общо			В градовете			В селата		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Общо за страната	7 202 198	3 502 015	3 700 183	5 267 480	2 541 532	2 725 948	1 934 718	960 483	974 235
Русе (област)	227685	111102	116583	176298	85840	90458	51387	25262	26125
Борово	5674	2753	2921	1916	942	974	3758	1811	1947
Бяла	12677	6269	6408	7959	3924	4035	4718	2345	2373
Ветово	11828	5887	5941	8885	4457	4428	2943	1430	1513
Две могили	8735	4322	4413	4027	1993	2034	4708	2329	2379
Иваново	8832	4362	4470		-	-	8832	4362	4470
Русе	164219	79780	84439	150594	73083	77511	13625	6697	6928
Сливо поле	10275	5006	5269	2917	1441	1476	7358	3565	3793
Ценово	5445	2723	2722	-	-	-	5445	2723	2722

17.04.2015 г., Източник: НСИ

Към 31.12.2014 г. относителният дял на лицата на 65 и повече навършени години в област Русе е 22.0% (50 169) от общото ѝ население. В сравнение с 2013 г. този дял нараства с 0.5 процентни пункта, а спрямо 2000 г. увеличението е с 4,8 процентни пункта. Делът на тази възрастова група в общия брой на населението остава значително по-висок от средния за страната (20,0%). Процесът на остаряване е по-силно изразен при жените отколкото при мъжете.

Естествен прираст на населението на област Русе

Разликата между ражданията и умиранията представлява естественият прираст на населението. След 1990 г. демографското развитие на страната се характеризира с отрицателен естествен прираст на населението. През 2014 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на страната е намаляло с 41 367 души. През 2014 г. всички области в страната имат отрицателен естествен прираст.

Намалението на населението в Р България, измерено чрез коефициента на естествения прираст, е минус 5.7‰. Коефициентът на естествения прираст в градовете е минус 3.1‰, а в селата – минус 12.9‰, или намалението на населението в страната в резултат на естествения прираст се дължи предимно на негативните демографски тенденции в селата.

Намалението на населението, изразено чрез коефициента на естествен прираст за Област Русе, за 2014 г. е минус 8.5‰ при 8.0‰ за предходната година. Коефициентът на естествен прираст в градовете на област Русе е минус 5.5‰, а в селата достига минус 18.7‰.

През 2014 г. в резултат на отрицателния естествен прираст **населението на област Русе намалява с 1 940 лица**, или с 87 повече от предходната година.

Таблица №6 Естествен прираст на населението в област Русе през 2014 г. по общини, местоживеене и пол (Брой)

Местоживеене Пол	Област Русе	Общини							
		Борово	Бяла	Ветово	Две могили	Иваново	Русе	Сливо поле	Ценово
Общо	-1940	-118	-127	-112	-160	-205	-984	-127	-107
Мъже	-1017	-64	-78	-51	-98	-106	-496	-69	-55
Жени	-923	-54	-49	-61	-62	-99	-488	-58	-52
В градовете	-973	-34	-63	-64	-24	-	-788	-	-
Мъже	-500	-19	-43	-26	-20	-	-390	-2	-
Жени	-473	-15	-20	-38	-4	-	-398	2	-
В селата	-967	-84	-64	-48	-136	-205	-196	-127	-107
Мъже	-517	-45	-35	-25	-78	-106	-106	-67	-55
Жени	-450	-39	-29	-23	-58	-99	-90	-60	-52

Източник: НСИ, Население и демографски процеси в област Русе през 2014 година

За периода между двете последни официални преброявания през (2001 г. и през 2011 г.) населението на община Иваново намалява с 1 663 души (-14,99%), като прираста на намалението е по-висок както от този за област Русе (-4,0%), така и за Северен централен район на планиране (-13,72%) и за България (-7,1%).

Таблица №7 Население по статистически райони, области и общини

Статистически район, област, общини	Население към		Прираст абсолютен, брой	Прираст, %
	01.03.2001 г.	01.02.2011 г.		
България	7 928 901	7 364 570	- 564 331	-7,1
Северен централен район	998 077	861 112	-136 965	-13,72
Област Русе	226 213	235 252	9 039	-4,0
Община Иваново	11 092	9 429	1 663	-14,99

Източник: НСИ <http://www.nsi.bg/census2011/pagebg2.php?p2=175&sp2=190>

Гъстота на населението

Гъстота на населението за всяка от осемте общини на територията на Област Русе към 01.02.2011 г. (последно официално преброяване) е представена в Таблица №8. Видно от данните е, че гъстотата на населението на Област Русе е по-висока от тази за страната към този период. Община Иваново е с най-голяма територия спрямо териториите на съседните общини от Област Русе. По население Община Иваново е на пето място, а по гъстота на населението – на последно спрямо останалите общини от област Русе.

Таблица №8 Гъстота на населението от Област Русе към 01.02.2011 г.

Район, община, област	Територия, кв.км	Население към 01.02.2011 г., брой	Гъстота на населението, души/кв.км
България	111 001,9	7 364 570	66,3
Област Русе	2 803	235 252	83,9
Община Русе	469,2	167 585	357
Община Борово	252,2	6 030	23,9
Община Ветово	448,7	12 382	27,6
Община Бяла	352	13 263	37,67
Община Две могили	432,3	9 259	21,4
Община Сливо поле	255	19 752	77,4
Община Ценово	258,2	5 783	22,4
Община Иваново	495,4	9 429	19,0

Фигура 2 Гъстота на населението на общините от област Русе

Население на община Иваново

Таблица №9 представя информация за населението на общината по данни на НСИ и ГД ГРАО, както и за населението на страната по данни на НСИ (за периода 2000 – 2015 г.). Данните в таблицата показват, че населението в Република България и в община Иваново през последните 16 години намалява.

Таблица №9 Данни за населението на община Иваново за периода 2000 г. – 2015 г.

Година	НСИ		ГРАО постоянен адрес
	България	Община Иваново	
2000		11448	9077
2001	7 928 901	11 092*	10029
2002		10571	9997
2003		11645	11183
2004	7 761 049	11456	11165
2005	7 718 750	11229	10983
2006	7 679 290	10954	10754
2007	7 640 238	10919	10533
2008	7 606 551	10633	10284
2009	7 563 710	10339	10038
2010	7 504 868	10001	9887
2011	7 364 570	9429*	9746
2012	7 284 552	9211	9581
2013	7 245 677	9042	9449
2014	7 202 198	8832	9246
2015	7 153 784	8756	9095

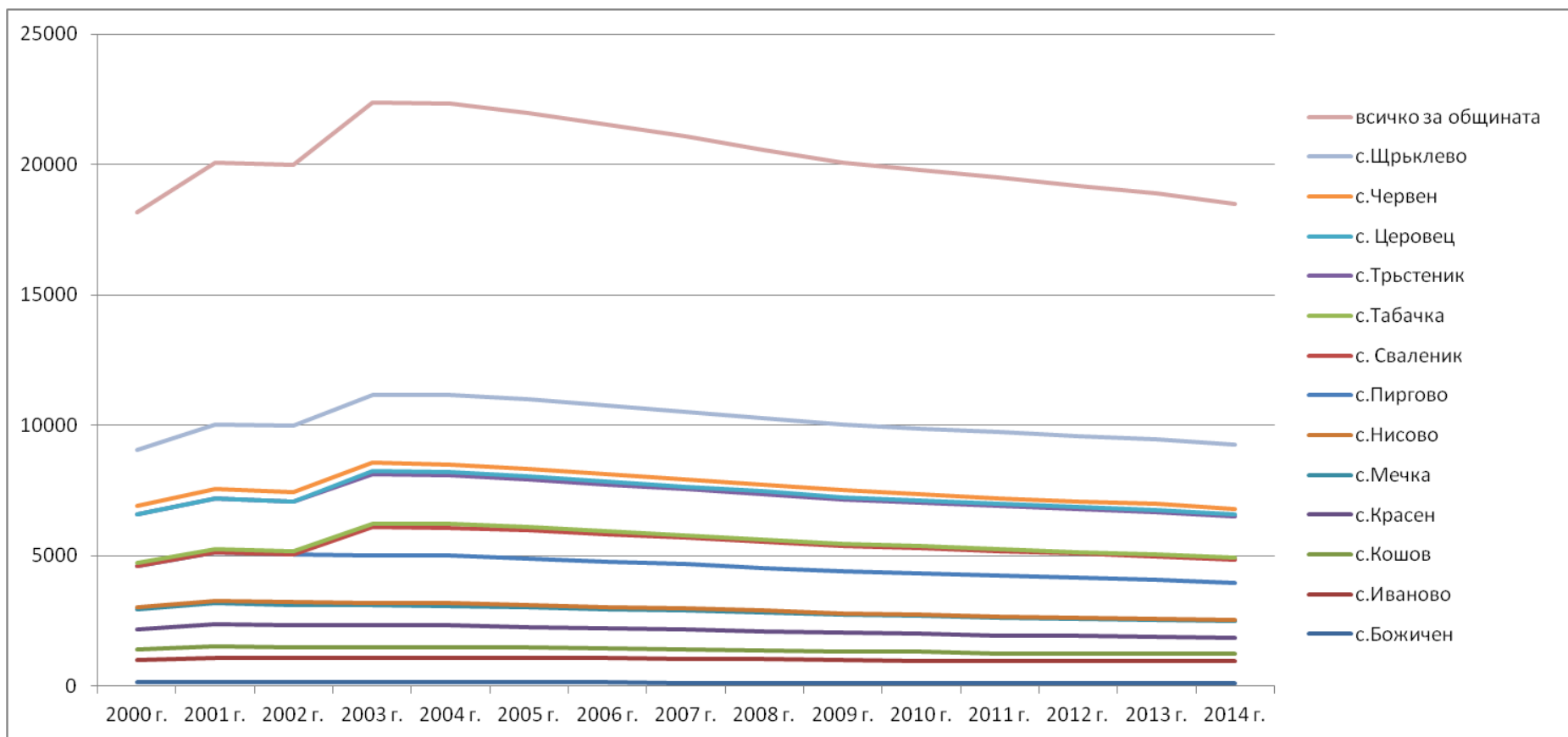
Източник: НСИ и ГРАО *данни от официалните преброявания през 2001 г. и 2011 г.

Таблица №10 Население на Община Иваново по населени места за периода 2000 г. – 2014 г., по данни на ГД ГРАО

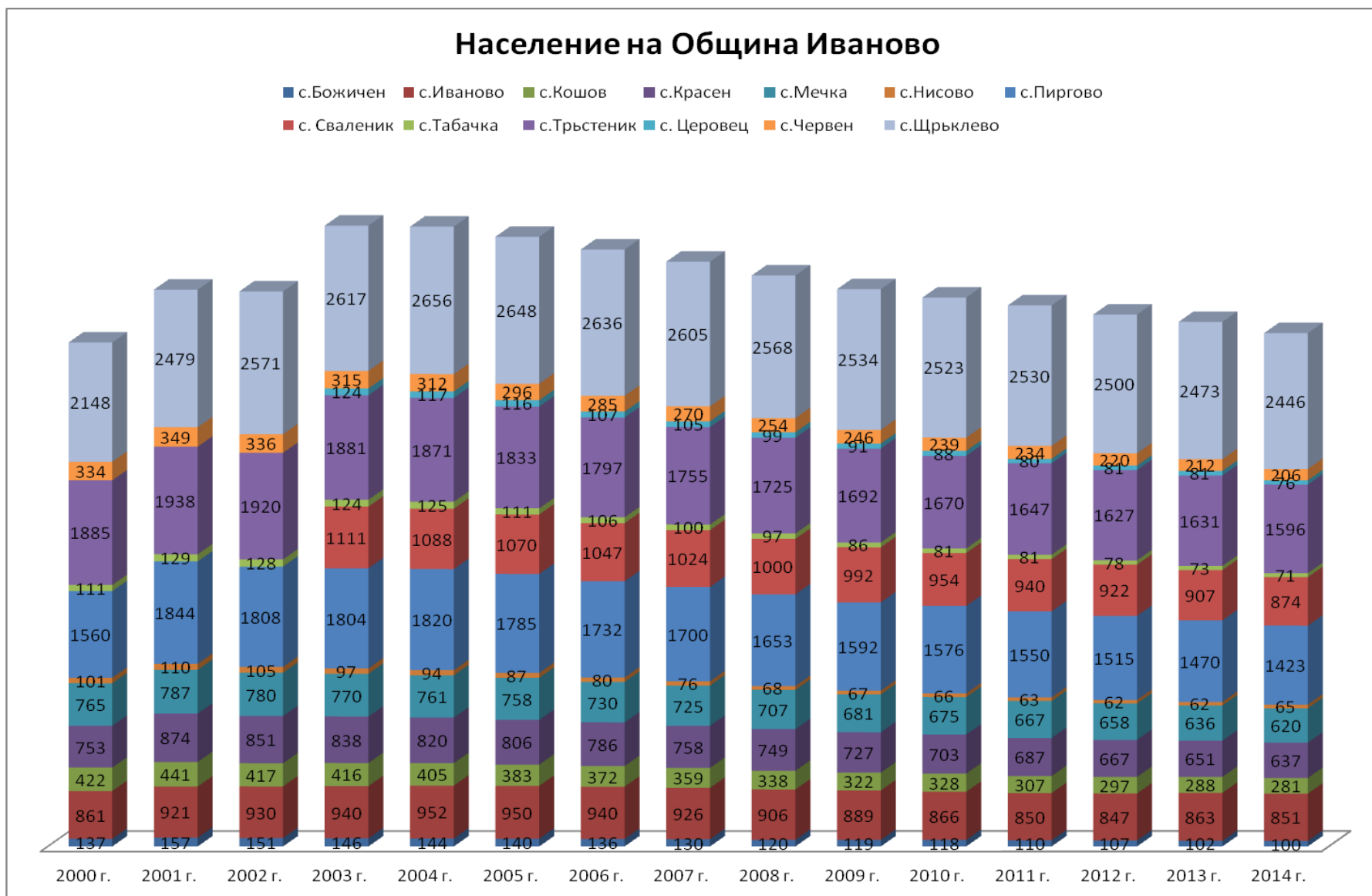
	2000 г.	2001 г.	2002 г.	2003 г.	2004 г.	2005 г.	2006 г.	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
с.Божичен	137	157	151	146	144	140	136	130	120	119	118	110	107	102	100
с.Иваново	861	921	930	940	952	950	940	926	906	889	866	850	847	863	851
с.Кошов	422	441	417	416	405	383	372	359	338	322	328	307	297	288	281
с.Красен	753	874	851	838	820	806	786	758	749	727	703	687	667	651	637
с.Мечка	765	787	780	770	761	758	730	725	707	681	675	667	658	636	620
с.Нисово	101	110	105	97	94	87	80	76	68	67	66	63	62	62	65
с.Пиргово	1560	1844	1808	1804	1820	1785	1732	1700	1653	1592	1576	1550	1515	1470	1423
с. Сваленик				1111	1088	1070	1047	1024	1000	992	954	940	922	907	874
с.Табачка	111	129	128	124	125	111	106	100	97	86	81	81	78	73	71
с.Тръстеник	1885	1938	1920	1881	1871	1833	1797	1755	1725	1692	1670	1647	1627	1631	1596
с. Церовец				124	117	116	107	105	99	91	88	80	81	81	76
с.Червен	334	349	336	315	312	296	285	270	254	246	239	234	220	212	206
с.Щръклево	2148	2479	2571	2617	2656	2648	2636	2605	2568	2534	2523	2530	2500	2473	2446
всичко за общината	9077	10029	9997	11183	11165	10983	10754	10533	10284	10038	9887	9746	9581	9449	9246

Таблица №11 Население на Община Иваново по населени места за периода 2000 г. – 2014 г., по данни на НСИ

	2000 г.	2001 г.	2002 г.	2003 г.	2004 г.	2005 г.	2006 г.	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
с.Божичен	187	196	183	177	171	168	162	161	148	154	149	148	143	148	142
с.Иваново	992	993	986	993	991	983	954	931	904	891	863	853	848	865	850
с.Кошов	490	484	452	440	422	421	404	383	355	334	346	347	332	326	319
с.Красен	922	904	866	844	822	800	771	741	724	696	663	661	636	629	626
с.Мечка	831	799	775	769	760	764	730	733	710	683	664	663	656	636	619
с.Нисово	178	159	147	140	136	125	115	110	122	122	127	122	123	129	143
с.Пиргово	2104	2068	1984	1939	1893	1840	1803	2063	2006	1941	1847	1813	1778	1729	1691
с. Сваленик				1037	1048	1016	988	971	944	933	901	971	943	912	885
с.Табачка	354	169	156	143	142	136	126	118	112	110	112	109	109	107	110
с.Тръстеник	1773	1764	1715	1653	1588	1547	1480	1445	1414	1401	1351	1340	1321	1310	1259
с. Церовец				112	102	107	112	117	115	102	101	112	109	104	102
с.Червен	338	377	363	343	343	333	317	301	284	279	269	260	247	247	240
с.Щръклево	2927	2820	2823	2789	2778	2718	2720	2694	2676	2651	2618	2652	2615	2581	2541
всичко за общината	10960	10733	10450	11379	11196	10958	10682	10768	10514	10297	10011	10051	9860	9723	9527

Фигура 3 Население на Община Иваново за периода 2000 г. – 2014 г., по данни на ГД ГРАО

Фигура 4 Население на Община Иваново по населени места за периода 2000 – 2014 г.

Таблица №12 Прогноза за населението по области (Брой)

Области Пол	I вариант (при хипотеза за конвергентност) ¹											
	Години											
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	2065	2070
Русе	226490	217426	208540	199869	191406	183334	175664	168358	161304	154433	147809	141613
Мъже	110622	106617	102768	99059	95443	91966	88593	85277	82001	78761	75632	72667
Жени	115868	110809	105772	100810	95963	91368	87071	83081	79303	75672	72177	68946
Области Пол	II вариант (относително ускоряване) ²											
	Години											
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	2065	2070
Русе	226857	218808	211285	204124	197194	190538	184170	178104	172242	166449	160697	155140
Мъже	110809	107308	104136	101183	98346	95611	92944	90313	87671	84986	82295	79670
Жени	116048	111500	107149	102941	98848	94927	91226	87791	84571	81463	78402	75470
Области Пол	III вариант (относително забавяне) ³											
	Години											
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	2065	2070
Русе	226319	216762	207196	197773	188564	179765	171417	163456	155766	148324	141234	134651
Мъже	110536	106285	102095	98005	94015	90147	86396	82723	79108	75577	72203	69022
Жени	115783	110477	105101	99768	94549	89618	85021	80733	76658	72747	69031	65629

Източник НСИ

¹ I вариант (при хипотеза за конвергентност): Този вариант се определя като реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографското и социално-икономическото развитие на страните членки.

² II вариант (относително ускоряване): При този вариант се предполага, че демографското развитие ще протича при благоприятни социално-икономически процеси в страната.

³ III вариант (относително забавяне): При този вариант развитието на населението е прогнозирано при хипотези за неблагоприятни социално-икономически процеси в страната.

I.11. Икономически профил на Община Иваново

Състоянието на икономиката на Община Иваново се намира в пряка зависимост от наличните местни ресурси, историческо развитие, местоположение, транспортни връзки, макроикономически условия, активност на местното население и администрация и др. Община Иваново е част от област Русе и Северен централен район от ниво 2. Това определя средата, в която общината се развива.

Основното предизвикателство пред българските райони, което важи с особена сила за Северния централен район и е допълнително усложнено от икономическата криза, е постигането на динамичен растеж. Районът отбелязва ограничен напредък в икономическия растеж през периода преди икономическата криза и развитието му е силно повлияно от негативните и въздействия, като реализира най-висок икономически спад спрямо останалите райони от ниво 2.

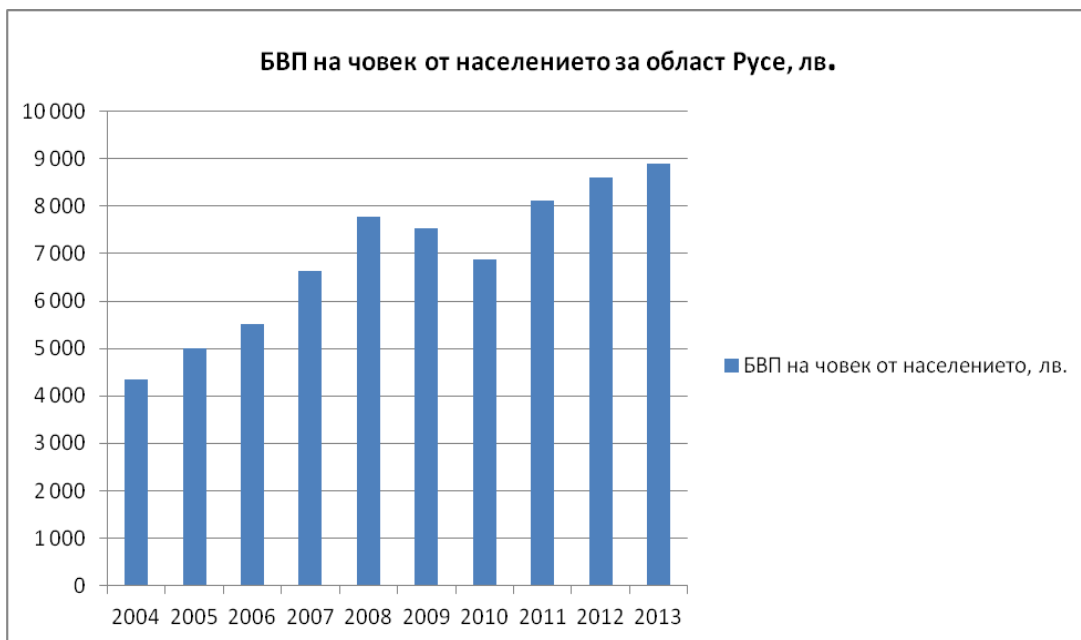
Налице е сериозен проблем по отношение на възрастовата структура и възпроизводството на трудоспособното население.

Населението на СЦР се отличава с относително висока миграционна подвижност, което се дължи на неблагоприятната икономическа ситуация на територията му. Ниската раждаемост, високата смъртност, миграционните потоци са причина за поддържането на високи стойности на отрицателен естествен прираст.

Застаряването на населението е с дълбоки последици за пазара на труда и пенсионната система, икономиката и финансите. Спецификата и дълбочината на проблемите, както и изключително сериозните дефицити по отношение на различните сектори от социално-икономическото развитие изискват бърза реакция чрез осигуряването на целенасочена подкрепа с цел ограничаване на последиците от негативните тенденции в развитието на района и създаване на условия за постигането на напредък по отношение смекчаването на различията с останалата част от страната.

Ниският потенциал за растеж, продължаващата рецесия, ниската производителност и конкурентоспособност на регионалната икономика, особено на МСП, и възможността ѝ да създава нови работни места продължава да бъде основен проблем за област Русе. Допълнителни фактори, които блокират развитието на областта, са влошеното демографско развитие и негативните процеси на пазара на труда. Определящи фактори за развитие на икономиката на община Иваново са:

- наличните природни ресурси, които са предпоставка за развитието на туризъм и земеделието;
- екологичната чистота на района;
- близостта до Русе и до Дунав мост което осигурява възможности за пазар на произведената селскостопанска и промишлена продукция и възможности за развитие на туризма.

Фигура 5 Брутен вътрешен продукт на човек от населението за област Русе, лв.
Източник: НСИ

Икономиката на община Иваново се характеризира с преобладаващ дял на селското стопанство. Развито е растениевъдството, животновъдството, пчеларството, рибовъдството и производството на фуражни култури, като царевица, ечемик, ръж и др. Основните отрасли, които се развиват на територията на общината и определят икономическия ѝ профил са селското стопанство и услуги.

Селско стопанство

Развитието на селското стопанство в община Иваново е резултат от използване на следните сравнителни предимства: оптимални природни условия и ресурси, сравнително добре развита транспортна инфраструктура, традиции и квалификация на работната сила, осигуряване на външно финансиране. Селскостопанският земеделски фонд на територията на общината е 390 960 дка. Основни форми на обработка на земеделската земя са земеделски кооперации. Растениевъдството е главен селскостопански подотрасъл за общината. Равнинният релеф и умерено-континентален климат благоприятстват развитието на селскостопански култури. Застъпено е производството на зърнени и технически култури. Най-голям дял на територията на общината от всички селскостопански насаждения заемат площите със земеделски култури – 272 039 дка, следвани от тези с лозята – 5 266 дка.

I.12. Основни цели и основни резултати, които се очакват от изпълнението на програмата

Съгласно чл.52, ал.ал. 4 и 5 ЗУО Програмата за управление на отпадъците за територията на дадена община се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците. Програмата включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на община и изискванията по глава втора, раздел III ЗУО.

Съгласно приетият с Решение №831 от 22 декември 2014 г. на Министерски съвет НПУО 2014-2020 г. Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: *Общество и бизнес, които не депонират отпадъци.*

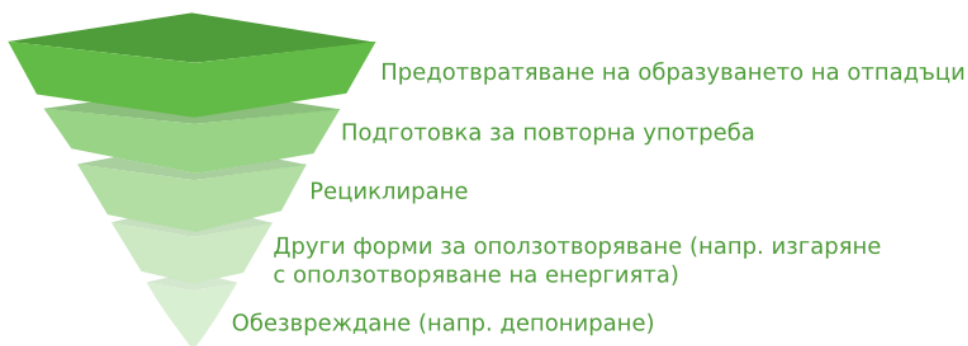
Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел са:

- ✚ **Цел 1:** Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- ✚ **Цел 2:** Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда;
- ✚ **Цел 3:** Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;
- ✚ **Цел 4:** Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Йерархия на управлението на отпадъците

Рамковата директива за отпадъците въвежда нова йерархия на управлението на отпадъците. Тя е крайъгълен камък на законодателство и политиката относно отпадъците. Тази последователност определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците. Спазването на йерархията на управление на отпадъците от страните-членки гарантира най-високо ниво на съответствие с европейските документи за ефективно използване на ресурсите, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин. Йерархията задава пет възможни начина за институциите и бизнеса за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- а) Предотвратяване на образуването на отпадъци;
- б) Подготовка за повторна употреба;
- в) Рециклиране;
- г) Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия;
- д) Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

Фигура 6 Йерархия за управление на отпадъците

- *„Предотвратяването”* на отпадъци е определено в Директивата като мерки, които се предприемат преди веществата или предметите да се превърнат в отпадък, с което се намалява:

а) генерираното количество отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл (количествено предотвратяване);

б) съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите (качествено предотвратяване на отпадъците).

- *„Подготовка за повторна употреба”* включва почистване, проверка и поправка на употребявани продукти, които са станали отпадък, така че да могат да се употребяват повторно (например поправка на велосипеди, електрическо и електронно оборудване, мебели и др., които след като са поправени се продават като втора употреба). Подготовката за повторна употреба е вид оползотворяване на отпадъците.
- *„Рециклиране”* – Подходът при рециклирането е, че един материал се преработва с цел да се променят неговите физикохимични свойства и да се оползотворява повторно за същите или за други цели. Главната цел на Рамковата директива за отпадъците е ЕС да стане повече от „рециклиращо общество”, което се стреми да избягва образуването на отпадъци и да използва отпадъците като ресурс.

Конкретните дейности по управление на отпадъка, които се класифицират като рециклиране съгласно Рамковата директива за отпадъците, включват (но не се ограничават до):

- рециклиране на материали: напр. на пластмасови продукти или компоненти в пластмасови материали; стопяване на отпадъчно стъкло в стъклени продукти; употреба на хартиени отпадъци в заводи за хартия и др. Рециклирането на материали: например пластмасови гранулирани и пелетизирани за екструдирани или формовани, натрошени отпадъци от стъкла, сортиране на отпадъци от хартия, отговарящи на критериите за края на отпадъка;
- производство на компост, отговарящ на критериите за качество на продуктите.

Рециклирането е вид оползотворяване на отпадъците.

- *„Друго оползотворяване”* е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване” съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране.

Примери за друго оползотворяване са:

- изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение II към РДО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО;
- насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване;
- *„Обезвреждане”* – депониране (дори когато сметищен газ се използва за възстановяване на енергия); изгаряне и съвместно изгаряне, които не отговарят на критериите, за да бъдат определени като оползотворяване (в случай на съоръжения, предназначени за изгаряне на твърди битови отпадъци, които не отговарят на определени критерии, с помощта на формулата за енергийна ефективност R1 в приложение II към РДО), насипни дейности, когато не отговарят на дефиницията за оползотворяване.

Програма за управление на отпадъците на Община Иваново 2016 – 2020 г.

КЛЮЧОВИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за управление на отпадъците на Община Иваново за периода 2016-2020 г. е съобразена изцяло с основните цели в европейското екологично право в сектор „Отпадъци” и съдържа ключови цели, за постигането на които в НПУО и НППОО са предвидени програми от мерки.

Отпадъчни потоци	Година	Цел		
		Оползотворяване	Рециклиране	Събиране
Отпадъци от опаковки	Ежегодно за всяка година от НПУО	Не по-малко от 60 % от теглото на отпадъците от опаковки трябва да бъдат оползотворени или изгорени в инсталации за изгаряне на отпадъци с оползотворяване на енергията	Не по-малко от 55 % и не повече от 80 % от теглото на отпадъците от опаковки трябва да бъдат рециклирани, като се рециклира не по-малко от: а) 60 % от теглото на отпадъците от опаковки от стъкло; б) 60 % от теглото на отпадъците от опаковки от хартия и картон; в) 50 % от теглото на отпадъците от опаковки от метали; г) 22,5 % от теглото на отпадъците от опаковки от пластмаси, при чието рециклиране се получава единствено пластмаса; д) 15 % от теглото на дървесните отпадъци от опаковки.	Системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, обхващат не по-малко от 6 000 000 жители на територията на страната и задължително включват курортните населени места и всички населени места с население над 5000 жители.
Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)		Оползотворяване на не по-малко от:	Подготовка за повторна употреба и рециклиране на не по-малко от:	Разделно събиране на ИУЕЕО в общо количество, което се равнява на не по-малко от:
	2014	<ul style="list-style-type: none"> - 80 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 1 или 10 от Приложение №1; - 75 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 3 или 4 от Приложение №1; - 70 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 2, 5, 6, 7, 8 или 9 от Приложение №1. 	<ul style="list-style-type: none"> - 75 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 1 или 10 от Приложение №1; - 65 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 3 или 4 от Приложение №1; - 50 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 2, 5, 6, 7, 8 или 9 от Приложение №1. - 80% за излезли от употреба газоразрядни лампи, попадащи в категория 5а от Приложение №1 	Лицата, които пускат на пазара ЕЕО, предназначено за употреба в бита, осигуряват разделно събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, в общо количество, което се равнява на не по-малко от 4 килограма на жител годишно, но не по-малко от средното тегло на ИУЕЕО, събрано през трите предходни години, в зависимост от това, коя от тези стойности е по-голяма.
	2015		<ul style="list-style-type: none"> - 80 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 1 или 10 от Приложение № 1; - 70 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 3 или 4 от Приложение №1; - 55 % за ИУЕЕО, попадащо в 	Лицата, които пускат на пазара ЕЕО, предназначено за употреба в бита, осигуряват разделно събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, в общо количество, което се равнява на не по-малко от 4 килограма на жител годишно, но не по-малко от средното тегло на ИУЕЕО, събрано през трите

Отпадъчни потоци	Година	Цел		
		Оползотворяване	Рециклиране	Събиране
			категории 2, 5, 6, 7, 8 или 9 от Приложение №1.	предходни години, в зависимост от това, коя от тези стойности е по-голяма.
	2016		- 80% за излезли от употреба газоразрядни лампи, попадащи в категория 5а от Приложение №1	- 41% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
	2017			- 48% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
	2018	- Оползотворяване на не по-малко от 85% за ИУЕЕО, попадащо в категории 1 или 4 от Приложение №3; - Оползотворяване на не по-малко от 80% за ИУЕЕО, попадащо в категория 2 от Приложение №3; - Оползотворяване на не по-малко от 75% за ИУЕЕО, попадащо в категории 5 или 6 от Приложение №3.	- Подготовка за повторна употреба и рециклиране на не по-малко от 80 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 1 или 4 от Приложение № 3; - Подготовка за повторна употреба и рециклиране на не по-малко от 70 % за ИУЕЕО, попадащо в категория 2 от Приложение №3; - Подготовка за повторна употреба и рециклиране на не по-малко от 55 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 5 или 6 от Приложение №3; - За ИУЕЕО, попадащо в категория 3 от Приложение №3, се рециклират не по-малко от 80 %.	- 55% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години - 60% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
	2019			
	2020			- 65 % от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години в Република България
Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)	2015	Минимум 95% от теглото на всяко ИУМПС, прието на площадки за събиране и съхраняване или в центрове за разкомплектоване	Минимум 85% от теглото на всяко ИУМПС, прието на площадки за събиране и съхраняване или в центрове за разкомплектоване	
Отработени масла	Ежегодно за всяка година от НПУО	Мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през текущата година		
Гуми		Оползотворяване на не по-малко от:	Регенериране и/или рециклиране на не по-малко от:	
	2014	65% от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година	20% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година	
	2015	65% от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година	25% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година	
	2016	65% от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година	30% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година	
	2017	65% от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година	35% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година	
Гуми	2018	65% от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през	40% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година	

Отпадъчни потоци	Година	Цел		
		Оползотворяване	Рециклиране	Събиране
		текущата година		
	2019	65% от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година	45% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година	
	2020	65% от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година	50% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година	
Портативни батерии и акумулатори (ПБА)	2014			мин. 40% от пуснатите на пазара ПБА с изключване на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
	2015 и всяка следваща година			мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключване на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
Автомобилни батерии и акумулатори	Ежегодно за всяка година от НПУО			Количество автомобилни НУБА, отговарящо на коефициент на събираемост, не по-малък от 100 % от количеството пуснати на пазара автомобилни батерии и акумулатори, като коефициентът на събираемост се изчислява съгласно приложение № 3 от НБАНУБА
Индустриални батерии и акумулатори	Ежегодно за всяка година от НПУО			Количество индустриални НУБА независимо от химичния им състав и произход, отговарящо на коефициент на събираемост, не по-малък от 25 % от количеството пуснати на пазара индустриални батерии и акумулатори, като коефициентът на събираемост се изчислява съгласно приложение №3 от НБАНУБА
НУБА	Ежегодно за всяка година на НПУО		<ul style="list-style-type: none"> - Рециклиране на не по-малко от 65% от теглото на материалите, съдържащи се в оловно-киселите батерии и акумулатори, и възможно най-висока степен на рециклиране на оловото, което се съдържа в тях, като същевременно се избягват прекомерните разходи; - рециклиране на не по-малко от 75 % от теглото на материалите, съдържащи се в никел-кадмиевите батерии и акумулатори, и възможно най-висока степен 	

Отпадъчни потоци	Година	Цел		
		Оползотворяване	Рециклиране	Събиране
			на рециклиране на кадмия, който се съдържа в тях, като същевременно се избягват прекомерните разходи; - рециклиране на 50% от теглото на другите НУБА.	
Биоотпадъци	2016	мин. 25% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.		
	2020	мин. 50% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.		
	2025	мин. 75% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.		
Отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата	2020	до 35 % от общото количество на същите отпадъци, образувани в Р. България през 1995 г.		
Битови отпадъци от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло	2016		мин. 25% от общото им тегло	
	2018		мин. 40% от общото им тегло	
	2020		мин. 50% от общото им тегло	
Строителни отпадъци	2016	най-малко 35% от общото тегло на отпадъците		
	2018	най-малко 55% от общото тегло на отпадъците		
	2020	най-малко 70% от общото тегло на отпадъците		

I.13. Кратка информация и резултати от процедурата за Екологична оценка на програмата и от обществените консултации при разработването на програмата

Програмата за управлението на отпадъците на Община Иваново попада в обхвата на т.5.1. от Приложение №2 на *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка (ЕО) на планове и програми* и във връзка с чл.2, ал.2, т.1 от Наредбата подлежи на преценяване необходимостта от извършване на екологична оценка. Съгласно разпоредбите на чл.31, ал.1 от Закона за биологичното разнообразие и съгласно чл.2, ал.1, т.1 от *Наредбата за оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони*, програмата следва да бъде подложена и на ОС.

Екологичната оценка се извършва едновременно с изготвянето на плана или програмата и становището по нея, съответно решение, с което се преценява да не се извършва ЕО, се издава преди одобряването на плана или програмата. В Регионална инспекция по околна среда и водите – Русе са внесени Искане за преценяване необходимостта от ЕО и уведомление по чл. 10 на *Наредбата за оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони*.

Разработеният проект на Програма за управление на отпадъците на Община Иваново е публикуван на интернет страницата на Община Иваново за срок от 14 дни с цел осигуряване на обществен достъп (за периода 09.08.2016 г. до 24.08.2016 г.).

Програмата за управление на отпадъците е процедирана по реда на Глава Шеста от Закона за опазване на околната среда, като процедурата е приключила с Решение по

Програма за управление на отпадъците на Община Иваново 2016 – 2020 г.

преценяване необходимостта от екологична оценка № РУ-17-ЕО/2016 г., издадено от Директора на РИОСВ – Русе .

В периода за осигуряване на обществен достъп не са постъпвали мотивирани становища, мнения и предложения от обществеността.

Програмата е съобразена с поставените условия в Решението по преценяване необходимостта от екологична оценка на компетентния орган.

I.14. Органи на разработване и одобрение на програмата и дата на одобрение

Кметът на Община Иваново е отговорен за разработването на Програмата за управление на отпадъците, която ще е с обхват на действие територията на община Иваново, а Общински съвет – Иваново приема решение за нейното одобряване.

II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

В този раздел са представени най-важните факти и тенденции, идентифицирани в анализа на съществуващото състояние в сектора на управление на отпадъците, както и произтичащите от тях изводи и препоръки. Изложението в тази глава следва реда на изготвените анализи, пълният текст на които е представен в Приложенията към настоящия документ.

АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩИТЕ НОРМАТИВНИ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ (ПРИЛОЖЕНИЕ №VIII.1)

Анализът на европейските и националните политики и законодателство води до следните основни **изводи**:

✓ Националното законодателство, уреждащо обществените отношения, свързани с управление на отпадъците, се развива изключително бързо и динамично и то само от 18 години. След приемане на първия закон през 1997 г. (ЗОВВООС) се разработва и приема пълен и систематизиран пакет от правни норми, които, от една страна, хармонизират националното с европейското право, а от друга страна, въвеждат специфични национални инструменти и механизми, които да подпомогнат постигане на целите и прилагане на принципите на съответните нормативни актове.

✓ Националната правна рамка е построена в цялост като логична конструкция и архитектура. Дори и прогнозите за промени в европейското законодателства да се реализират, съществуващата национална уредба може лесно да бъде допълнена. Предизвикателство в този случай ще бъдат консултациите и постигането на консенсус със заинтересованите страни.

✓ Нормативните актове (законови и подзаконови) в областта на управлението на отпадъците (в т.ч. число изготвяне на план-сметки за финансирането на дейностите; процеси по проектиране и изпълнение на СМР по изграждане на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци; управление на проекти, финансирани със средства от структурните фондове на ЕС и др.) са многобройни и изискващи специфични компетентности на служителите на всяка общинска администрация.

✓ Община Иваново е предприела мерки по отношение повишаване на административния си капацитет като е назначила служител със съответно образование, който подпомага кмета на Община Иваново при организиране на дейностите по управление на отпадъците. Наличието на компетентни служители е предпоставка за своевременното отчитане на промени в нормативната уредба, актуализация на местни нормативни документи, и изпълнение на изискванията на законодателството в областта на управление на отпадъците, като цяло.

✓ Административният капацитет на Община Иваново в областта на управлението на дейностите по отпадъците е недостатъчен за да изпълни всички изисквания, произтичащи от нормативната уредба и стратегическите и програмни документи в областта на УО, особено след приемане на нови нормативни уредби в областта на биоотпадъците и рециклирането на строителните отпадъци.

Анализът на европейските и националните политики и законодателство води до следните основни **препоръки**:

✓ Общинска администрация Иваново в най-кратки срокове да разработи проект на наредба по чл.22 ЗУО, която след подлагането ѝ на публично обсъждане да бъде внесена за приемане от Общински съвет – Иваново.

✓ След приемането на Наредбата по чл.22 ЗУО Община Иваново и Общински съвет – Иваново да публикуват същата на интернет-страницата си при условията на пълна прозрачност.

✓ Община Иваново да предприеме действия по своевременно актуализиране на нормативни документи, вътрешни правила и др.

✓ Да се предвидят обучения на служителите, на които са възложени дейности по управление на отпадъците, в т.число изготвяне и отчитане на план-сметките в контекста на динамично променящото се законодателство и предстоящото приемане на нова Методика за изготвяне на план-сметката с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които служат за определяне на размера на таксата за битови отпадъци.

АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ (ПРИЛОЖЕНИЕ №VIII.2)

Наличната информация и тенденциите дават основание да се направят следните основни изводи относно битовите отпадъци:

✓ Нормата на натрупване на населените места от Община Иваново за последните пет години (2011 г. – 2015 г. вкл.) варира в границите от 481,1-556,7 кг/ж/г. В сравнителен план Община Иваново е над средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година съпоставено с данните от Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци за населени места с подобно население (под 3 000 души) – 247,1 кг/ж.;

✓ Основен източник на образуваните битови отпадъци на територията на Община Иваново са домакинствата;

✓ Основната част от битовите отпадъци, образувани на територията на община Иваново са биоразградими – 29,76% (хранителни, градински и растителни, дърво);

✓ Отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал представляват 34,12% от общото количество генерирани битови отпадъци в общия поток;

✓ Към момента на изготвяне на Програмата цялото количество генерирани битови отпадъци на територията на община Иваново се обезвреждат посредством депониране на площадката на Регионално депо – Русе;

✓ С Решение №1 по Протокол №26.07.2016 г. на Общото събрание на Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Русе, е взето решение по отношение разпределението на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1 ЗУО (изискване на чл.26, ал.1, т.6 ЗУО), а именно: „Община Русе чрез изграждане на компостираща инсталация за зелени отпадъци, в съответствие с чл.31, ал.1, т.3 ЗУО да постигне минимум 6 000 тона или 55% от общата цел за отклоняване на 11 000 тона биоразградими отпадъци към 2020 г. Анаеробната инсталация за третиране на биоразградими отпадъци да е с капацитет минимум 15 000 тона, с което РСУОРР ще постига както целите по чл.31, ал.1, т.2, така и целите по чл.8 от Наредбата за разделното събиране на биоотпадъци до 2025 година.”.

✓ Налично е общо и специфично законодателство, а също така и стратегически план за управление на строителните отпадъци, като са поставени конкретни количествени цели за поетапно достигане до 2020 г. на подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване;

✓ Преобладаващата част от строителните отпадъци имат висок потенциал за рециклиране и оползотворяване, има достъпни технологии за рециклиране, но няма достатъчен капацитет за рециклиране на строителни отпадъци;

✓ Все още не е изградена национална информационна система за образуваните, рециклираните, оползотворените и депонираните строителни отпадъци, поради което данните за отпадъците от строителство и разрушаване от наличните източници са непълни;

✓ В аспекта на европейските сравнения, България е с многократно по-ниски стойности на показателя СО/жител/г. от средното за ЕС-27. За разлика от средноевропейските тенденции на увеличаване на количествата строителни отпадъци през последните години, в България те значително намаляват;

✓ В периода 2004-2009 г. има увеличаване на количествата на образуваните утайки от ПСОВ в Р България с над 300%;

✓ Образуваните годишни утайки от ПСОВ на жител в страната са едни от най-ниските в ЕС;

✓ Способите на обезвреждането и оползотворяването на утайките от ПСОВ са се увеличили спрямо 2006 година, когато депонирането на утайки от отпадъчни води е съставлявало 60% от общото им количество. През 2012 г., депонирането на утайки от ПСОВ съставлява едва 11% от общото им количество. По отношение на йерархията в управлението на отпадъците това представлява голям напредък в оползотворяването на утайките;

✓ Управлението на утайките от бъдещите ГПСОВ Иваново/Щръклево трябва да е в съответствие с йерархията за управление на отпадъците;

✓ Анализът на възможностите за оползотворяване на утайките от ПСОВ в земеделието показва, че има възможност 100% от утайките от ПСОВ да бъдат оползотворени в земеделието. Друга възможност за значително оползотворяване на утайките е в рекултивацията на нарушени терени (50%).

С цел запазване на положителните тенденции в йерархията за управление на битовите отпадъци, е целесъобразно следните препоръки да намерят място като конкретни мерки и действия в Програмата за управление на отпадъците на Община Иваново за периода 2016-2020 г.:

✓ Проучване от община Иваново на най-ранен етап на основните източници на хранителни, зелени и други биоотпадъци и на количествата им и за специфичния подход на всяка община за създаване на системи за разделното им събиране;

✓ Вземане на решения на ОС на РСУО за регион Русе по отношение на:

- определяне на отделните съоръжения за третиране на отпадъци, структурата и развитието на регионалната система за управление на отпадъци (чл.26, ал.1, т.4 ЗУО);
- приемане на инвестиционна програма за развитието на регионалната система за управление на отпадъците (чл.26, ал.1, т.7 ЗУО);

✓ Предприемане на действия по ограничаване депонирането на битовите биоотпадъци и биоразградимите отпадъци от зелените площи – на база на резултатите от ПИП на Община Русе;

✓ Провеждане на постоянни информационни програми в община Иваново по управление на битовите отпадъци в съответствие с йерархията за управление на отпадъците, с акцент върху управление на биоразградимите отпадъци, разделно събиране и рециклиране и предотвратяване, извършване на проучвания за морфологичен състав на отпадъците;

✓ Извършване на всеки пет години на морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на Община Иваново съгласно Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци на МОСВ, 2012 г. (чл.8, ал.6 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците);

✓ Приближаване към принципа „замърсителят плаща” при определяне на такса битови отпадъци чрез измерване на количеството;

✓ Прилагане на стриктен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Ако не бъдат предприети целенасочени мерки за предотвратяване на образуването на битовите отпадъци, може да се очаква, че количеството им в България ще нараства в резултат на икономически растеж, повишаване на доходите и потреблението в домакинствата. България продължи да е с един от най-благоприятните показатели „образувани битови отпадъци на жител/година”.

АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В ОБЩИНА ИВАНОВО (ПРИЛОЖЕНИЕ №VIII.3)

Анализът на съществуващото положение на инфраструктурата за управление на битовите отпадъци в Община Иваново позволява да се изведат няколко основни извода и препоръки:

Изводи:

✓ Организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци в населените места на територията на община Иваново се извършва от 2005 г., като отпадъците се транспортират до Регионално депо – Русе от 01.01.2006 г.;

✓ Остарелите и амортизирани съдове своевременно се подменят с нови – това е задължение на изпълнителя по договор за обществена поръчка за дейността по събиране и транспортиране на битови отпадъци;

✓ Собствеността на съдовете за събиране на смесени битови отпадъци в населените места от Община Иваново е изцяло частна – съдовете са собственост на изпълнителя по договор за обществена поръчка, който осъществява услугите по събирането и транспортирането на отпадъците;

✓ Видът и броят на съдовете за съхраняване на битови отпадъци и специализираните превозни средства, при определената честота на обслужване осигуряват качествено предоставяне на услугата „събиране и транспортиране на битови отпадъци”, без да се допуска препълване на съдовете и да се създават предпоставки за замърсяване на прилежащите им площи;

✓ В края на 2012 г. Общото събрание на РСУО за регион Русе е взело решение собствеността на Инсталацията за предварително третиране (сепариране) на битовите отпадъци от регион Русе да е на финансиращ частен партньор;

✓ С Решение №120 по Протокол №6 от 25.02.2016 г. на Общински съвет – Русе е дадено съгласие за учредяване на безвъзмездно, безсрочно право на строеж върху част с площ от 17 812 кв.м. от поземлен имот с идентификатор 63427.92.7, целия с площ от 28 009 кв.м., находящ се в землището на гр. Русе, местност „Под Ормана”, в полза на „Топлофикация – Русе” ЕАД, за изграждане на Инсталация за предварително третиране на битови отпадъци за регион Русе. Изграждането на Инсталацията ще бъде реализирано в срок от 12 месеца от датата на подписване на договора за учредяване на право на строеж, изцяло със средства на Дружеството;

✓ Експлоатацията на Инсталацията за предварително третиране на битови отпадъци, образувани на територията на общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан, ще бъде организирана по начин, осигуряващ поетапното реализиране на целите по чл. 31, ал. 1 ЗУО, в сроковете по § 15 от ППЗ на ЗУО, и на наредбата по чл. 43, ал. 5 ЗУО. При неизпълнение на целите по чл. 31, ал. 1 „Топлофикация Русе” ЕАД ще заплаща дължимите отчисления;

✓ Системата за разделно събиране на биоразградими отпадъци ще бъде изградена и ще започне да функционира след въвеждане в експлоатация на съоръжение за оползотворяване на този вид отпадъци за регион Русе;

✓ След изграждане и въвеждане в експлоатация на Регионална система за управление на отпадъците за регион Русе ще се прилага йерархията за управление на отпадъците – ще се увеличи дела на оползотворените отпадъци за сметка на намаляването на обезвредените посредством депониране такива. Ефективното функциониране на Инсталациите за сортиране, компостиране и анаеробно разграждане на битовите отпадъци, генерирани от населените места от регион Русе ще доведе до отпадане задължението на петте общини от регион Русе (в частност – и на Община Иваново) да заплащат отчисления по чл.64 ЗУО;

✓ Община Русе е заявила намерение да кандидатства по процедура BG16M10P002-2.001 „Проектиране и изграждане на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци, вкл. осигуряване на необходимото оборудване и на съоръжения и техника за разделно събиране на зелени и биоразградими отпадъци“. Инсталацията ще се ползва само от Община Русе;

✓ С Решение №3 по Протокол №26.07.2016 г. на Общото събрание на Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Русе, е взето решение РСУОРР да кандидатства по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.” чрез директно предоставяне на БФП „Проектиране и изграждане на анаеробни инсталации за разделно събрани биоразградими отпадъци;

✓ Изградената (Регионално депо – Русе) и предстоящата за изграждане (Инсталация за сортиране, Инсталация за компостиране и Инсталация за анаеробно третиране на биоразградими отпадъци) инфраструктура за третиране на битови отпадъци за регион Русе е достатъчна за постигане на целите в областта на управление на отпадъците;

Препоръки:

✓ Община Иваново следва да предприеме действия по осигуряване на финансиране за изграждане на канализационна система за агломерация Щръклево – доизграждане на канализационната мрежа на територията на с. Щръклево и Пречиствателна станция за пречистване на отпадъчните води;

✓ Следва да се търсят начини за оползотворяване на утайки от ПСОВ чрез използването им за рекултивация на нарушени терени, особено в контекста на съществуващи нарушени терени на територията на общината – съществуващи селски сметища и съществуващо депо за неопасни отпадъци;

✓ С оглед икономическия профил на общината – земеделски район – следва да се направи проучване за възможността за оползотворяване на утайки от ПСОВ чрез използването им в земеделието.

АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРАТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ, С АКЦЕНТ ВЪРХУ КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ (ПРИЛОЖЕНИЕ №VIII.4)
--

Изводи:

✓ Нормативните актове (законови и подзаконови) в областта на управлението на отпадъците (в т.число изготвяне на план-сметки за финансирането на дейностите по управление на отпадъци; процеси по проектиране и изпълнение на СМР по изграждане на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци; управление на проекти, финансирани със средства от структурните фондове на ЕС и др.) са многобройни и изискващи специфични компетентности на служителите на всяка администрация.

✓ За подобряване на капацитета на общинските служители трябва да се провеждат обучителни програми. Като се имат предвид обаче големите предизвикателства пред местните власти относно целите за рециклиране на битовите отпадъци и за оползотворяване на биоразградимите отпадъци са необходими целенасочени и практически обучения, особено по прилагане на Наредбите за разделно събиране на биоотпадъците и за третиране на биоотпадъците, приети в края на 2013 г., за които общините нямат никакъв опит. Необходимостта от обучителни програми е посочена като най-важен фактор за подобряване на общинския капацитет по управление на отпадъците от голяма част от общините, включително за съставяне на констативни протоколи и актове при извършване на инспекции.

✓ Техническият капацитет на общината при изпълнението на нейните функции е на добро ниво. Служителите на Община Иваново са обезпечени с компютри, принтери, скенери, телефони, автомобили в изпълнение на ежедневната им дейност, в т.число контролните им функции.

✓ Община Иваново е предприела мерки по отношение повишаване на административния си капацитет, като е назначила служител със съответно образование, който ще подпомага кмета на Община Иваново при организиране на дейностите по управление на отпадъците. Наличието на компетентни служители е предпоставка за своевременното отчитане на промени в нормативната уредба, актуализация на местни нормативни документи, и изпълнение на изискванията на законодателството в областта на управление на отпадъците като цяло.

✓ Административният капацитет на Община Иваново в областта на управлението на дейностите по отпадъците е недостатъчен, за да изпълни всички изисквания, произтичащи от нормативната уредба и стратегическите и програмни документи в областта на УО, особено след приемане на нови нормативни уредби в областта на биоотпадъците, рециклирането на строителните отпадъци, и при отчитане на предстоящите изисквания, които ще произтекат за общинска администрация след изграждане на регионална система за управление на отпадъците.

Препоръки:

- ✓ Общинска администрация в най-кратки срокове да разработи проект на наредба по чл.22 ЗУО, която след подлагането ѝ за публично обсъждане да бъде внесена за приемане от Общински съвет – Иваново.
- ✓ След приемането на Наредбата по чл.22 ЗУО Община Иваново и Общински съвет – Иваново да публикуват същата на интернет-страницата си при условията на пълна прозрачност.
- ✓ Община Иваново да предприеме действия по своевременно актуализиране на нормативни документи, вътрешни правила и др.
- ✓ Да се предвидят обучения на служителите, на които са възложени дейности по управление на отпадъците, в т.число изготвяне и отчитане на план-сметките в контекста на динамично променящото се законодателство и предстоящото приемане на нова Методика за изготвяне на план-сметката с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които служат за определяне на размера на таксата за битови отпадъци.
- ✓ Предвид демографска криза в региона – намаляване и застаряване на населението и миграция на младите хора към големите областни центрове – да се предвидят стимули и мотивация за запазване на работното място на служителите в общинската администрация.
- ✓ Подобряване на материално-техническа и информационна обезпеченост на служителите, които са пряко ангажирани с управлението на отпадъците, в т.число изготвянето и отчитането на план-сметките.

АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ (ПРИЛОЖЕНИЕ №VIII.5)
--

Въз основа на анализа могат да се формулират следните по-важни изводи:

Изводи:

- ✓ На територията на община Иваново не се експлоатират депа за неопасни отпадъци. Съществуващите сметища с преустановена експлоатацията, които все още не са рекултивирани, са 12 броя, от които 11 бр. съществуващи селски сметища и 1 бр. общинско депо в землището на с. Иваново;
- ✓ На територията на община Иваново няма складове с препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност;
- ✓ Рекултивираните депа за битови отпадъци / селски сметища на територията на общината са в землищата на населените места: с. Пиргово, с. Божичен, с. Кошов, с. Червен и с. Табачка. Единствено за депото в с. Пиргово (рекултивирано в рамките на ИСПА мярка) са изпълнени всички СМР, предвидени в инвестиционните проекти; останалите 4 сметища (в землищата на населените места Божичен, Кошов, Червен и Табачка) са саморекултивирани;
- ✓ Община Иваново не разполага с финансови средства за рекултивация на селските сметища и общинското депо за неопасни отпадъци на територията на община Иваново. За изпълнение на рекултивационните дейности е необходимо външно финансиране (държавен бюджет – ПУДООС и др.);
- ✓ Обществото не е достатъчно информирано за рисковете за околната среда, в резултат на неправилно третиране на отпадъците.

Препоръки:

✓ Да се предприемат постоянни мерки от страна на общинската администрация по осигуряване прилагането на законодателството за прекратяване на незаконното изхвърляне на отпадъци и за предотвратяване възникването на нови замърсявания;

✓ Да се предприемат действия от страна на общинската администрация за закриване на селските сметища и 1 бр. депо (в с. Иваново) с преустановена експлоатация по реда на *Наредба №6/27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждането и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.*

АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ И ФОРМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ НА УСЛУГИТЕ (ПРИЛОЖЕНИЕ №VIII.6)

Въз основа на анализа могат да се формулират следните по-важни **изводи**:

✓ В България и в частност в населените места от община Иваново не съществува истинска система „плащане при изхвърляне”, тъй като потребителите на услугата, свързана с управлението на битовите отпадъци, не плащат на база количество на изхвърлените от тях отпадъци;

✓ Заплащането на такса, чийто размер е определен на база, различна от количеството на изхвърлените отпадъци, на практика не създава стимул на населението да изхвърля по-малко количество отпадъци;

✓ Бизнесът заплаща повече на количество, генерирани отпадъци, в сравнение с населението. Това води и до натиск от страна на бизнеса и въвеждането на новите нормативни промени в ЗМДТ, свързани с механизма за определяне размера на такса битови отпадъци;

✓ Големите и много големите общини имат по-голям потенциал за генериране на приходи от такса битови отпадъци;

✓ Към настоящия момент, размерът на такса битови отпадъци за Община Иваново е поносим за населението;

✓ Разходите за дейностите по управление на битови отпадъци в Община Иваново се покриват в голяма степен от приходите от такса битови отпадъци, т.е. план-сметката за такса битови отпадъци на Община Иваново е балансирана;

✓ Съотношението между приходите от такса битови отпадъци на територията на община Иваново по групи задължени лица за последните пет години е относително постоянно, като делът на приходите от домакинствата варира от 73,40% до 76,63%, а за юридическите лица – от 23,37% до 26,60%;

✓ Най-голям дял при разходите за управлението на битовите отпадъци (услуги, предоставяни на населението чрез приходите от ТБО) на територията на Община Иваново се пада на дейността „събиране и транспортиране на битови отпадъци”. Разходите за финансиране на тези дейности в Община Иваново са съпоставими с този вид разходи за останалите общини (230 общини);

✓ Разходите за експлоатация на депо, които Община Иваново предвижда в ежегодните план-сметки, са близо два пъти по-високи от средните за страната (230 общини);

✓ Разходите за поддържане чистотата на територията на населените места са по-ниски от средните за страната, като в последните години има тенденция към тяхното увеличаване;

✓ При планирането и определянето на ТБО Община Иваново спазва процедурите и сроковете, регламентирани със Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ). Въведена е добра практика за обсъждане с местната общност;

✓ За да бъде запазен размера на таксата за битови отпадъци (при прогресивно нарастване на размера на отчисленията по чл.64 ЗУО и др.) е необходимо да се докаже изпълнение на цели на ниво регион Русе, което ще се реализира посредством намаляване количествата отпадъци, постъпващи за обезвреждане на територията на Регионално депо – Русе в следствие на изградени съоръжения и инсталации за оползотворяване на отпадъци (Инсталация за сепариране на битови отпадъци и Инсталации за оползотворяване на биоразградими отпадъци);

✓ Данните за утайките от ПСОВ показват, че има възможност близо 100% от тях да бъдат оползотворени в земеделието и при рекултивацията на нарушени терени;

Препоръки

✓ Въвеждане на Методика за изчисляване и заплащане на такса битови отпадъци според количеството генерирани битови отпадъци;

✓ Насърчаване на населението, в т.ч. и чрез финансови стимули, да намалява количеството генерирани битови отпадъци и/или да предотвратява образуването на отпадъци (компостиране на място и др.).

АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ (ПРИЛОЖЕНИЕ №VIII.7)

Изводи:

В действащите програмни документи на местно ниво са предвидени мерки за популяризиране на дейностите по управление на битовите отпадъци сред населението.

Препоръки:

Община Иваново да реализира информационни кампании в областта на управлението на битовите отпадъци, както следва:

- Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците;
- Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци;
- Подобряване на организацията по събиране и транспортиране на разделно събрани отпадъци – рециклируеми, битови биоотпадъци, зелени отпадъци;
- Финансови ползи за населението в следствие изпълнението на целите по чл.31, ал.1 ЗУО.

АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИ (ПРИЛОЖЕНИЕ № VIII.8)

Изводи

✓ Община Иваново има информационна система, която не е изградена като единна информационна система, проследяваща целия процес по управление на отпадъците;

Програма за управление на отпадъците на Община Иваново 2016 – 2020 г.

✓ Структурните звена в Община Иваново, които изпълняват функции, свързани с управление на отпадъците, използват стандартизирана база данни, съобразно своите задължения. Наличната информация позволява сравнителен анализ на данните, след първична обработка, съобразно вида на необходимите справки/анализи/отчети и др.;

✓ Система за набиране на информация за управление на отпадъците чрез мониторинг на процесите не е възлагана и извършвана от Община Иваново.

Препоръки

Необходимо е да бъде събрана, систематизирана и анализирана цялата информация, касаеща управлението на отпадъците на местно ниво като се разработят и внедрят и други нива на информационно обезпечаване.

III. SWOT АНАЛИЗ

Главната цел на SWOT-анализа е да се извърши взаимообвързана оценка на вътрешните за дадена организация или регион силни (Strengths) и слаби (Weaknesses) страни, както и на външните за организацията или региона възможности (Opportunities) и заплахи (Threats). Приема се, че вътрешните страни (силните и слабите страни) могат да се контролират от организацията, докато външните фактори (възможности и заплахи) определят състоянието на средата, в която се развива организацията или региона. Резултатите от SWOT-анализа позволяват точно формулиране на приоритетите и целите за развитие на общината, както и периодична оценка на мястото ѝ в рамките на региона. Резултатите от SWOT-анализа позволяват да се планират и реализират конкретни мерки за коригиране на състоянието. Сред елементите на анализа има взаимовръзки, които разкриват потенциала за развитие, а също и такива, които показват ограниченията (лимитиращите фактори) и проблемите, които предстои да бъдат преодоляни.

- **Силни страни.** Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.
- **Слаби страни.** Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.
- **Възможности.** Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.
- **Заплахи.** Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Настоящият SWOT – анализ е изготвен след преглед на:

- Законови изисквания на национално ниво в областта на управлението на отпадъците, в т.число действащи програми, планове, стратегии, методики и др.;
- Стратегически и планови документи, действащи на местно ниво, в т.число отчитане на изпълнението им;
- Съществуващо състояние на изграденост на инфраструктурата на отпадъците;
- Договори за обществени поръчки в областта на управлението на отпадъците, по които Община Иваново е страна;
- Решения на Общото събрание за управление на отпадъците за регион Русе от момента на неговото създаване до момента на изготвяне на Програмата, и тяхното изпълнение;
- Наличие на замърсени с отпадъци площи, в т.число nereкултивирани депа/сметища за отпадъци на територията на общината;
- Документи във връзка с приемането и отчитането на план-сметката за такса битови отпадъци, в т.число одитни доклади на Сметна палата и др.;
- Структура на Общинска администрация Иваново, длъжностни характеристики, вътрешни правила и др.

СИЛНИ СТРАНИ (STRENGTHS)	СЛАБИ СТРАНИ (WEAKNESSES)
БИТОВИ ОТПАДЪЦИ	
1. Всички населени места на територията на община Иваново са обхванати от организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци.	1. Забавяне изграждането на регионално съоръжение за предварително третиране на отпадъците (Инсталация за сортиране) за регион Русе. Липса на изградени съоръжения за оползотворяване на биоразградими отпадъци.
2. Населението е обезпечено с достатъчен брой съдове за съхраняване на смесени битови отпадъци, които при необходимост (амортизация, повреда) се подменят в кратки срокове.	2. Не са постигнати целите за: <ul style="list-style-type: none"> • Подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и др. подобни отпадъци от други източници; • Ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци; • Заплащане на високи отчисления по чл.64 ЗУО, които са елемент на такса битови отпадъци, събирана от населението и бизнеса.
3. На съществуващите селски сметища, които са с преустановена експлоатация, не е констатирано нерегламентирано изхвърляне на производствени или друг вид отпадъци. Не са констатирани нерегламентирани замърсявания с отпадъци на територията на общината.	3. Наличие на съществуващи селски сметища – 11 броя (с преустановена експлоатация, но не закрити) и 1 бр. общинско депо за битови отпадъци.
4. Въведени са финансови механизми, стимулиращи оползотворяването на отпадъците и предотвратяване на депонирането им – отчисления по чл.64 ЗУО.	4. Липса на система за организирано събиране на битови биоотпадъци и рециклируеми отпадъци. Цялото количество събрани битови отпадъци се обезврежда в Регионално депо – Русе.
5. Акумулират се финансови средства за закриване и рекултивация на клетки за неопасни отпадъци на територията на Регионално депо – Русе, след изчерпване на капацитета им, и средства за изграждане на инсталации за оползотворяване на отпадъци.	5. Недостатъчен административен капацитет (брой служители) в Община Иваново за прилагане изискванията на екологичното законодателство.
6. Добре подготвени и компетентни кадри, работещи в сферата на управление на отпадъците в общинска администрация Иваново.	6. Недостатъчно познаване на нормативната база в областта на управлението на отпадъците и задълженията, произтичащи от нея от населението – необходимост от популяризирането ѝ сред широката общественост, на достъпен език.
7. Към настоящия момент размерът на такса битови отпадъци е поносим за населението на Община Иваново.	7. Необходимост от засилване на контрола върху третирането на битовите отпадъци и изхвърлянето им на неразрешени места.
	8. Необходимост от финансови стимули за

СИЛНИ СТРАНИ (STRENGTHS)	СЛАБИ СТРАНИ (WEAKNESSES)
	гражданите, участващи в разделното събиране на отпадъци и допринасящи за намаляване на нормата на натрупване на БО.
	9. В България и в частност в населените места от община Иваново не съществува истинска система „плащане при изхвърляне”, тъй като потребителите на услугата не плащат на база количество на изхвърлените от тях отпадъци. Липсва методика за изчисляване на ТБО според количеството генерирани битови отпадъци.
СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ	
1. Преобладаващата част от отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР) имат висок потенциал за рециклиране и оползотворяване.	1. Високи разходи за управление на СО поради отдалеченост от съоръжения за третирането на ОСР (клетки за инертни отпадъци и площадка за третиране на строителни отпадъци) – двете инсталации са разположени в землището на гр. Русе.
ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ	
1. Липсват складове със залежали и негодни за употреба препарати за растителна защита.	1. Затруднен контрол по отношение изхвърляне на опасни отпадъци в съдовете за битови отпадъци.
	2. Липса на организиране на дейностите по разделно събиране на опасните отпадъци от общия поток битови отпадъци извън обхвата на наредбите за МРО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане; не е осигурено финансиране за тези дейности към настоящия момент.
МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ	
	1. Липсват изградени системи за разделно събиране на масово разпространени отпадъци, поради отсъствие на интерес от страна на ООп.

ВЪЗМОЖНОСТИ (OPPORTUNITIES)	ЗАПЛАХИ (THREATS)
1. Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективно управление на отпадъците на местно ниво, развиване на потенциала за ПЧП и др.	1. Забавяне при изграждането на съоръжения за оползотворяване на битовите отпадъците за регион Русе – Инсталация за сортиране, Инсталация за компостиране и Инсталация за анаеробно разграждане на битови и биоотпадъци.
2. Потенциал за работа в насока справедливо формиране на такса за битови отпадъци –	2. Отдалеченост на регионалните съоръжения за третиране на отпадъците за регион Русе от

ВЪЗМОЖНОСТИ (OPPORTUNITIES)	ЗАПЛАХИ (THREATS)
според количеството образувани битови отпадъци, а не според данъчната оценка на имота.	населените места на територията на община Иваново (допълнително оскъпяване с транспортни разходи).
3. Засилване на икономическите стимули към гражданите и бизнеса, имащи стремеж към увеличаване количеството на рециклируемите отпадъци.	3. Значително увеличение на разходите за управление на битовите отпадъци и необходимост от повишаване на такса „Битови отпадъци“.
4. Осигуряване на прозрачност при определяне на такса „Битови отпадъци“ за гражданите и бизнеса и въвеждане на принципа „заплащане според количеството на образуваните отпадъци“.	4. Невъзможност за плащане на дължимата такса, която покрива разходите по услугите, свързани с управление на отпадъците.
5. Промяна на обществените нагласи в полза на намаляване количеството на образуваните отпадъци и тяхното ефективно управление.	5. Недостатъчна информираност на гражданите за нормативните изисквания за управление на дейностите по отпадъците.
6. Постигане на целите за повторна употреба и рециклиране и намаляване на биоразградимите отпадъци, постъпващи за депониране и респ. незаплащане на отчисления по чл.64 ЗУО.	6. Трудно осъществим контрол върху дейностите по управление на СО, ПО и ОО – вид и количество на образуваните отпадъци; проследяемост на начините за третиране; констатиране на нарушения в момента на извършването им – налагане на глоби и санкции.
7. Висока степен на разделно събрани рециклируеми фракции на регионално ниво – след въвеждане на системата.	7. Непостигнати цели на разделно събиране и рециклиране за съответните референтни години, заложи в ЗУО.
8. Повишен административен капацитет по отношение на дейностите, свързани с управление на отпадъците.	8. Ниска ефективност на предварително третиране на отпадъците, постъпващи в бъдещата регионална система за управление на отпадъците за регион Русе.
9. Увеличаване на броя на образователни кампании, организирани от общинска администрация с цел повишаване количеството на разделно събраните отпадъци и доверието на гражданите в организираната система, след нейното въвеждане.	9. Заплащането на такса, чийто размер е определен на база, различна от количеството на изхвърлените отпадъци, на практика не създава стимул на населението да изхвърля по-малко количество отпадъци.

IV. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

IV.1. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА

ОСНОВНА ЦЕЛ на настоящата програма е

НАМАЛЯВАНЕ КОЛИЧЕСТВОТО НА ОБРАЗУВАНИТЕ И ДЕПОНИРАНИ ОТПАДЪЦИ, ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НОРМАТИВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ПОНОСИМИ РАЗХОДИ ЗА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА ИВАНОВО В ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

За да може да се оцени дали са постигнати целите и в рамките на планирания срок се формулират специфични цели, гарантиращи изпълнението на генералната програмна цел.

Общинската програма се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците – 2014 – 2020 година.

Общинската програма е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО), съобразена с Европейската стратегия за устойчиво развитие и подхода „нулеви отпадъци“.

При формулиране на стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците на Община Иваново са следвани стратегическите цели, поставени в действащия за периода Национален план за управление на отпадъците (НПУО).

Стратегическите и оперативни цели на настоящата програма са:

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Оперативна цел 1: Намаляване на количеството на отпадъците;

Оперативна цел 2: Намаляване на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда.

Оперативна цел 1: Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло.

Оперативна цел 2: Достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци.

Оперативна цел 3: Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.

Оперативна цел 4: Подобряване йерархията на управление на другите отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за отпадъци.

Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.

Оперативна цел 1: Подобряване на капацитета на общината по отношение управлението на отпадъците.

Оперативна цел 2: Подобряване качеството на информация, подпомагаща вземането на информирани управленски решения.

Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Оперативна цел 1: Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците.

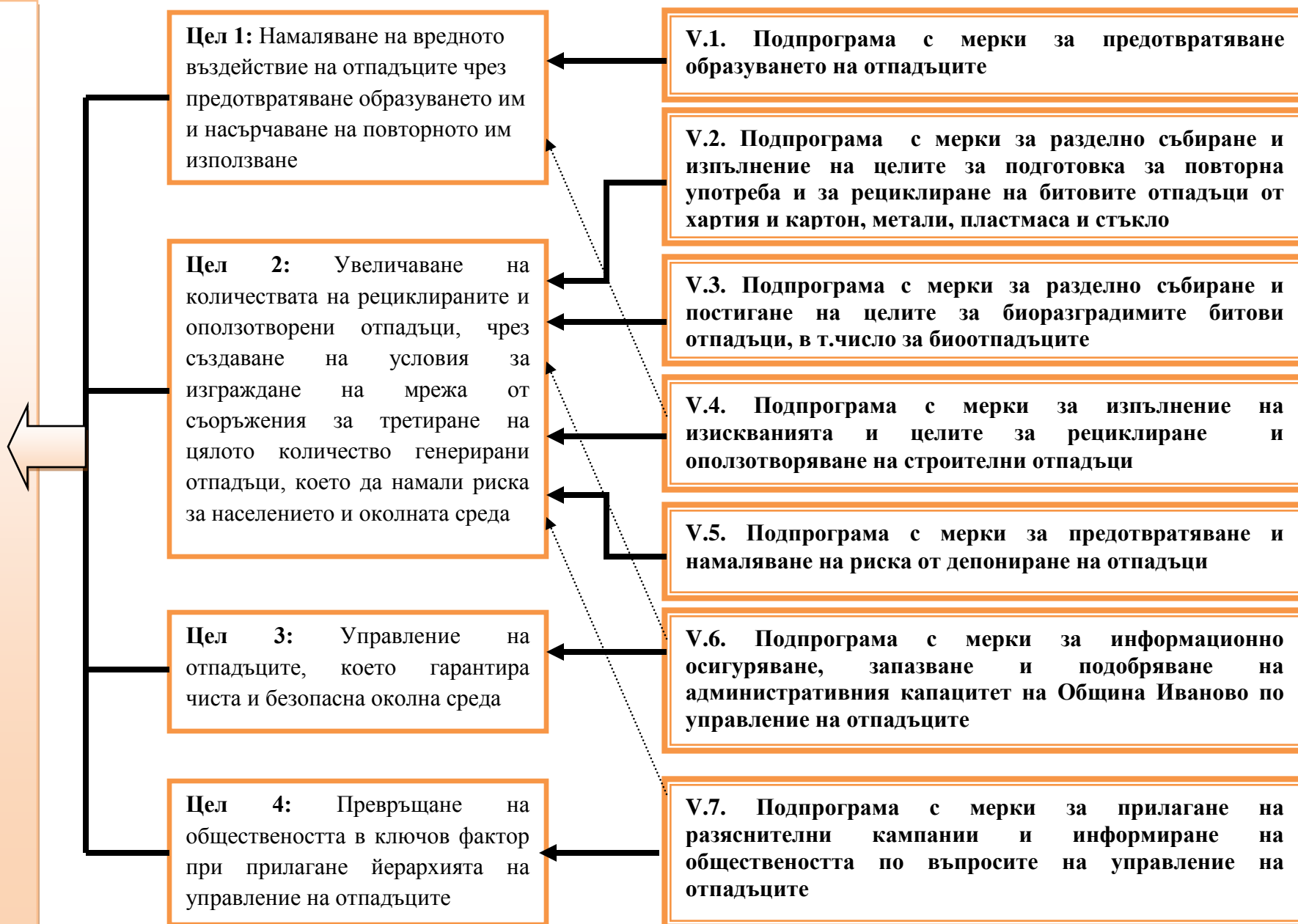
В рамките на Програмата за управление на отпадъците на Община Иваново са разработени седем Подпрограми, които чрез своите дейности водят до постигане на изпълнението както на конкретните програмни цели, така и на четирите стратегически цели на националния план.

Изборът на конкретни мерки и тяхната комбинация във времето представляват различни алтернативи за достигане на набелязаните цели. За да се избере една алтернатива, която да залегне в основата на Общинската програма бяха използвани различни подходи, а именно:

- за предложените в подпрограмите неинвестиционни мерки бе оценявана тяхната адекватност относно постигането на очакваният резултат с най-малко разходи и за оптимално време, като се отчита технологията на събдяване на събитията, свързани с предлаганите мерки. Така например фактори като стартирането на оперативните програми за настоящия планов период и тяхната насоченост бяха взети предвид при предлагането и времевото подреждане на различните неинвестиционни мерки.

- Оценката на инвестиционните мерки бе осъществена на основата на финансово-икономически анализи. Обект на анализ бяха разработените три сценария, като нулевия сценарий служеше за основа на анализа и за съпоставка на другите два сценария.

На Фиг.5 е представена взаимовръзката между поставената основна програмна цел, специфичните цели и изготвените подпрограми към Общинската програма за управление на отпадъците..

IV.2. АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА

Предвид специфичните особености на община Иваново представяме три алтернативи (сценария) за реализация на набелязаните цели:

- „Нулев сценарий“, който е като базисен;
- „Управление на отпадъците на общинско ниво“;
- „Регионален подход за управление на отпадъците“.

Сценарий 1: „Нулев сценарий“. При него се приема, че се запазва текущото състояние в община Иваново. Продължава депонирането на цялото събрано количество битови отпадъци на регионално депо. Не се въвежда система за разделно събиране на биоотпадъците и МРО.

Сценарий 2: „Управление на отпадъците на общинско ниво“. При този сценарий община Иваново се справя самостоятелно, в това число:

- Разделно събиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло, едрогабаритни отпадъци и др. чрез осигуряване на площадки за събирането им;
- Разделно събиране на опасните отпадъци от домакинствата;
- Осигуряване на съдове за разделно събиране на рециклируеми отпадъчни потоци от домакинствата;
- Осигуряване на площадка и/или съоръжение за рециклиране на строителни отпадъци;
- Осигуряване на площадка и/или съоръжение за оползотворяване на биоотпадъците, в т.ч. зелените отпадъци.

Сценарий 3: „Регионален подход за управлението на отпадъците“. Този сценарий предвижда:

- Разделно събиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло, едрогабаритни отпадъци и др. чрез осигуряване на съдове за събирането им, собственост на Регионалното сдружение, в което участва общината;
- Разделно събиране на опасните отпадъци от домакинствата – осигуряване на един мобилен пункт за територията на всички общини, участващи в Регионалното сдружение;
- Осигуряване на съдове за разделно събиране на рециклируеми отпадъчни потоци от домакинствата, собственост на Регионалното сдружение, в което участва общината;
- Осигуряване на площадка и/или съоръжение за рециклиране на строителни отпадъци – една за целия регион Русе;
- Осигуряване на площадка и/или съоръжение за оползотворяване на биоотпадъците, в т.ч. зелените отпадъци към Регионалната система за управление на отпадъците.

Сценарий 1 има най-ниска икономическа стойност. При него очаквано поставените цели няма да бъдат постигнати и Община Иваново ще продължи да заплаща непрекъснато нарастващите отчисления по чл.64 от ЗУО.

Програма за управление на отпадъците на Община Иваново 2016 – 2020 г.

Сценарий 2 е с най-висока икономическа стойност. При него съществува значителен риск поставените цели да не бъдат постигнати поради ограничени финансови възможности и общината да продължи да заплаща непрекъснато нарастващите отчисления по чл.64 от ЗУО.

Сценарий 3 е оптималният сценарий за община Иваново. С прилагането му се осигурява постигане на заложените цели в Общинската програма чрез сътрудничество на всички общини, включени в Регион Русе. Разходите за реализация на сценария се поделят пропорционално между участващите общини в зависимост от големината и икономическия им профил.

С реализацията на този сценарий се осигурява:

- Рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло чрез прилагане на ефективни мерки за разделно събиране на отпадъците от домакинствата при източника, и транспортирането им до регионално съоръжение за сепариране.
- Строителство и въвеждане в експлоатация на Инсталации за оползотворяване на битови и биоотпадъци – инсталация за сортиране, инсталация за компостиране и инсталация за анаеробно разграждане.
- Разделно събиране на битовите биоотпадъци и транспортирането им до регионална инсталация за анаеробно разграждане.
- Разделно събиране на отпадъците от поддържане на зелените площи и транспортирането им до регионална инсталация за анаеробно разграждане.
- Оползотворяване на биоотпадъците чрез анаеробно разграждане в регионалната инсталация.
- Събиране и транспортиране на малките количества строителни отпадъци от ремонтни дейности в домакинствата; транспортирането им до регионална инсталация за оползотворяване на строителни отпадъци.

Формулираните сценарии следва да бъдат разглеждани единствено в контекста на вземане на оптимално решение за развитие на техническата инфраструктура за третиране на отпадъците и оценка на разходите за изпълнение на програмата.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ И ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА НАПРЕДЪКА

За да се изпълнят оперативните цели и да се достигнат стратегическите цели на програмата е необходимо да се изпълнят определен набор от дейности.

Законът за управление на отпадъците изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г. Общинската програма за управление на отпадъците за този период включва следните стратегически цели и програми за постигането им:

Цел	Подпрограма
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Подпрограма с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда	<p>Подпрограма с мерки за разделно събиране и изпълнение на целите за биоразградимите отпадъци, в това число за биоотпадъците</p> <p>Подпрограма с мерки за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци</p> <p>Подпрограма с мерки за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло</p> <p>Подпрограма с мерки за предотвратяване и намаляване на риска от депониране на отпадъци</p>
Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	Подпрограма с мерки за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на Община Иваново по управление на отпадъците
Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците	Подпрограма с мерки за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

V.1. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Подпрограмата набелязва конкретен план за действие за изпълнение на **Специфична цел 1**: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

V.1.1. ВЪВЕДЕНИЕ и основни положения

Източници на информация

В настоящата Подпрограма са използвани като източник на информация:

- Национална Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци 2014 – 2020 г.;
- Национален план за действие за насърчаване на зелените обществени поръчки за периода 2012 – 2014 г., Агенция за обществени поръчки;
- Наръчник за екологичен характер на обществените поръчки, Европейска комисия.

Рамковата директива за отпадъците задължава страните членки да разработват програми за предотвратяване образуването на отпадъците. Това изискване е транспонирано в Закона за управление на отпадъците (ЗУО), в сила от 13.07.2012 г. Съгласно чл.50 на ЗУО министърът на околната среда и водите разработва и внася в Министерски съвет програма за предотвратяване образуването на отпадъци, като неразделна част от Националния план за управление на отпадъците. За първи път в България такава програма е разработена в рамките на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) за периода 2014-2020 г. Мотото на националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци 2014-2020 г. е **„Най-полезния отпадък е този, който въобще не е възникнал”**.

Основни положения

Особено важно е да се подчертае, че предотвратяването на отпадъци (ПО) има най-висок приоритет. Най-големите натоварвания на околната среда възникват при производството на един продукт и именно поради това тези натоварвания се намаляват чрез мерки за предотвратяване на отпадъци. Освен това, по този начин се намаляват и вредните влияния при изгаряне, транспортиране и складиране. В крайна сметка предотвратяване на образуването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, да не се произвеждат продукти, които после да трябва да бъдат рециклирани или обезвреждани. Различните възможности за третиране на отпадъците винаги са свързани с трудности и натоварвания за околната среда. Отпадъкът не изчезва просто така, а чрез депонирането и изгарянето само се променя като вещество. Например, при изгарянето, дори и чрез най-съвременните технологии, възникват емисии и/или остатъчни вещества, които трябва да се складираат. Всяко депониране е намеса в природата, като при това не могат стопроцентово да се изключат вредни въздействия върху околната среда. В най-добрия случай отпадъците се оползотворяват, но дори и в този случай възникват натоварвания поради употребата на енергия и вода. Поради това единственото адекватно противодействие на проблематиката с отпадъците са действията преди образуването на отпадъци, а именно предотвратяването на образуването на отпадъци.

V.1.2. ОПРЕДЕЛЯНЕ на мястото на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията на управлението на отпадъците

Съгласно §1, т.17 от Допълнителните разпоредби на ЗУО „Отпадък” е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи. Директива 2008/98/ЕО дефинира предотвратяване образуването на отпадъците като „Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- Количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда или човешкото здраве, или
- Съдържанието на вредни вещества в материалите или продуктите”.

Под мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци трябва да се разбира всяка мярка, която се предприема преди едно вещество, материал или продукт да се превърне в отпадък и която допринася за това да се намали количеството отпадъци и тяхното вредно въздействие върху човека и природата или съдържанието на вредни вещества в отпадъците.

Определяне на целите на предотвратяване на отпадъците

Изхождайки от Програмата за предотвратяване на отпадъците целите могат да се обобщят в три групи:

Главна цел подпомагана от оперативни цели, чието изпълнение от своя страна се постига чрез пакет от мерки. Както главната, така и оперативните цели са формулирани ясно в Рамковата директива за отпадъците (РДО) и в ЗУО.

Стратегическа цел (чл. 29, т. 2 последно изречение на РДО)

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и свързаното с това вредно влияние върху човека и околната среда в резултат на образуването на отпадъци.

Оперативни цели (чл. 3, точка 12 РДО, респективно § 1, точка 28 ЗУО)

- Намаляване на количеството на отпадъци;
- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците;
- Намаляване на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.

Количествено и качествено предотвратяване

Докато намаляването на количествата отпадъци се нарича количествено предотвратяване на отпадъци, то намаляването на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите се нарича качествено предотвратяване на отпадъците. Двата аспекта са тясно свързани и не трябва да се разглеждат като независими, а по-скоро като взаимно допълващи се. Неправилно е да се смята, че ако отпадъкът или неговото третиране само по себе си няма вредно въздействие, то този отпадък не трябва да се предотвратява. По време на самото

третиране се изразходва енергия, вода, заема се пространство. Само в случай, че даден продукт не бъде произведен, то той не би се превърнал в отпадък, т.е. в случай на 100% количествено предотвратяване няма да има нужда и от качествено предотвратяване. Тъй като обаче такива случаи са нереалистични или твърде малко, е ясно, че за всеки продукт трябва да се прилагат и двата аспекта. Когато няма количествено предотвратяване, това не означава, че не трябва да има качествено и обратно.

Предотвратяване още във фазата на дизайна, тоест преди производството

Предотвратяването е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока на материали – добив, производство, разпространение и потребление. Предотвратяването на отпадъка не е само в една от тези фази. Колкото по-рано се реализират мерките по предотвратяване, толкова по-ефективни ще бъдат. В този смисъл мерки, предприети във фазата на дизайна и пред-дизайна, биха имали по-голям положителен ефект. Предотвратяване по време на дизайна означава да се предприемат мерки още във фазата на вземане на техническите решения. Това включва не само еко-дизайн на продуктите, но и стратегическо развитие от гледна точка на икономически показатели, позиция на пазара, планиране на разходи и др., както и използване на технологии, изискващи по-малко материал, влагане на по-малко опасни субстанции, по-малко опаковки, по-рядко преместване и по-малко складиране.

Описаните по-горе цели на предотвратяване на отпадъците са част от общия комплекс политики в областта на устойчивото развитие, като при реализиране на целите и мерките трябва да се имат предвид и социалните и икономически аспекти. Да се измерва количественото предотвратени отпадъци означава да се измерва несъществуващо количество отпадъци, а да се измерва качествено предотвратени отпадъци означава да се измерва вреда, която не се е състояла.

Съгласно чл. 29, точки 3 и 4 на РДО в предотвратяването на отпадъците трябва да се определят „специфични качествени или количествени контролни показатели” (индикатори), чрез които да може да се оценява и наблюдава напредъка на изпълнението на мерките за предотвратяване на отпадъците. Съгласно Директивата на ЕС всяка държава-членка може да изработи собствени индикатори като същевременно се визира и възможността индикаторите да бъдат определени и чрез процедурата по приемане на общоевропейските норми.

Формулираната по този начин задача в РДО показва, че на този етап няма универсални и общовалидни индикатори, от което следва, че в областта на индикаторите, като доказателство за успех на мерките за ПО, са необходими бъдещи изследвания и проверки. Същевременно трябва да се отбележи, че РДО задължава държавите-членки да определят индикатори за оценка на успеха на мерките за ПО. Това задължение е формулирано и в българския закон (чл. 50, ал. 1 и ал. 3, т. 4 ЗУО). Съгласно тези разпоредби министърът на околната среда и водите разработва и внася в МС програма за ПО, която „включва индикатори за оценка на изпълнение на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци”.

В законодателството и в политиката за предотвратяване и управление на отпадъците се прилага като приоритетен ред следната йерархия на отпадъците:

- а) предотвратяване;
- б) подготовка за повторна употреба;
- в) рециклиране;
- г) друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
- д) обезвреждане.

При прилагането на посочената по-горе йерархия на отпадъците, държавите-членки предприемат мерки за насърчаване на вариантите, които обезпечават най-благоприятните за околната среда резултати като цяло.

Участници в дейностите по предотвратяване на образуването на отпадъци

- Държава;
- Общини (общински съвети);
- Икономически и научни субекти, неправителствени организации;
- Домакинства.

V.1.3. АНАЛИЗ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките

В приложение №4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО, точно както и в Приложение IV към чл. 29 на РДО са изброени 16 примерни мерки за предотвратяване на отпадъците. В настоящата Подпрограма са разгледани само онези от тях, за които е преценено, че са приложими за Община Иваново.

Зелени обществени поръчки

Зелените обществени поръчки се дефинират като: “процедура, чрез която публичните органи се стремят да получат продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, вместо продукти, услуги и строителни работи със същата основна функция, които иначе биха били предоставяни.”. Зелените поръчки като цяло са доброволен инструмент.

Възложителите преценяват дали и доколко да използват екологичните съображения и на кой етап от процеса на възлагане на обществената поръчка да заложат екологични изисквания. Съгласно ЗОП, екологични изисквания могат да бъдат заложили на следните етапи от процеса на възлагане на обществената поръчка – обявяване, провеждане, подписване и изпълнение на договор. Със Съобщението на Комисията от 16 юли 2008 г. “Обществените поръчки, насочени към една по-добра околна среда” се отправя препоръка поне 50% от всички възложени обществени поръчки през 2010 г. да бъдат зелени. Това означава, че те следва да отговарят на общите “основни” критерии за зелени обществени поръчки, споменати в посочения документ. В съобщението се казва още, че са “необходими стимули за насърчаване на по-широкото използване на екологосъобразни продукти, като в същото време трябва да се избягват изкривявания на вътрешния пазар, каквито биха могли да последват от прилагането на чисто национални стимули за зелени обществени поръчки”. Ползите от възлагането на зелени обществени поръчки включват:

- спестяване на материали и енергия;
- намаляване на разходите за придобиване на продукти и услуги, като се отчита целия жизнен цикъл на продуктите;
- създаване на реални стимули за разработване на екологосъобразни технологии;
- редуциране на отпадъците и замърсяването;

- намаляване на емисиите на парникови газове;
- ефективно управление на околната среда.

Европейските обществени и административни служби изразходват годишно равностойността на 17% от брутния вътрешен продукт на ЕС за закупуване на стоки, преди всичко в сектори със сравнително високо въздействие върху околната среда. Предвид икономическата значимост на обществените поръчки, те могат да се използват като инструмент за ангажираност в национален мащаб за производство на стоки и услуги с по-висока екологична ефективност.

Този вид процедури ще доведе до ограничаване на замърсяванията и увреждането на околната среда, както и до намаляване на разходите, които трябва да направи обществото за отстраняването на тези вредни ефекти и последствията от тях. Възлагането на зелени поръчки ще създаде предпоставки за повишаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите на парникови газове, рециклирането на отпадъци от опаковки, контрола върху употребата на опасни химични вещества, устойчивото управление на горите и земеделските земи и др.

V.1.4. МЕРКИ за предотвратяване образуването на отпадъци

Включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци в обявите за обществените поръчки и в договорите, съгласно Наръчник за екологичните обществени поръчки, публикуван от Комисията на 29 октомври 2004 г.

Същност на мярката

В своето съобщение „Обществени поръчки, за по-добра околна среда” (COM (2008) 400) Европейската комисия определя зелените обществени поръчки като процедура, чрез която публичните органи се стремят да получат продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, вместо продукти, услуги и строителни работи със същата основна функция, които иначе биха били предоставяни. В съобщението се препоръчва определяне на общи критерии за „зелените” обществени поръчки, като по този начин се постигне прилагане на единен подход от страните-членки, за да не се нарушава конкуренцията на пазара на Общността. Комисията разработи и критерии за различни стоки и услуги, които тя счита за най-подходящи при възлагане на обществени поръчки за тези стоки и услуги.

Според българското и европейското законодателство за обществените поръчки има две възможности при тяхното възлагане: офертите може да се сравняват или само на база най-ниска цена, или на база „икономически най-изгодна“ оферта, което означава, че ще бъдат взети предвид други критерии за възлагане, включително цената. Тъй като критерият „икономически най-изгодна оферта“ винаги се състои от два или повече подкритерия, то те могат да включват екологични критерии.

Важно да са изпълнени следните условия, на които да отговарят критериите:

- Да са свързани с предмета на договора;
- Да бъдат конкретни и обективно количествено измерими;

- Да са обявени предварително;
- Да са подчинени на правото на Общността.

При спазване на тези условия критериите ще са правилни. Ако се приеме като база за сравнение „икономически най-изгодна оферта” трябва да се има предвид, че при изчисляването е целесъобразно да се приложи изчисление на база „стойност на жизнения цикъл”. Това означава, че остойностяването включва целия срок на експлоатация и обхваща следните разходи:

- разходите за закупуване и всички свързани с това разходи (доставка, монтаж, пускане в експлоатация и т.н.);
- оперативни разходи, включващи енергия, резервни части и поддръжка;
- разходи в края на жизнения цикъл като спиране от експлоатация и отстраняване.

На етап възлагане за всеки един от тези разходи трябва да се определи коефициент, за да могат да бъдат взети под внимание при определяне на икономически най-изгодната оферта. Това ще помогне да се получи продукт, който е не само „икономически най-изгоден”, но той ще има и по добри екологични показатели, тъй като в процеса на възлагане ще станат ясни и разходите при използване и за изхвърляне, на които, в противен случай, няма да бъде обърнато достатъчно внимание

Насърчаване на надеждни системи за екологично управление, включително EMAS и ISO 14001

Същност на мярката

EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) е доброволен инструмент за екологично управление, приет през 1993 г. от Европейската комисия и изменен през 2001 г. (EMAS II) и през 2010 г. (EMAS III). Организациите които прилагат EMAS, автоматично отговарят и на изискванията на ISO 14001. В организациите, прилагащи EMAS и ISO 14001, могат по-лесно да се идентифицират причините за възникване на отпадъците, разходите за тяхното третиране и мерките за ПО.

Положителните страни на тази мярка са, че не само води до намаляване на отпадъците, но и гарантира дългосрочно изпълнение и мониторинг на този ефект. Мярката подпомага и икономическия резултат на фирмата чрез по-доброто използване на ресурсите и оттам и по-ниските разходи, тоест тя има и положителен икономически и социален ефект. Доверието на потребителите от ЕС към фирми, сертифицирани по EMAS и ISO 14001, по принцип е по-високо, което може да доведе до по-добри шансове за българските фирми, имащи сертификат, да реализират своята продукция на Европейския пазар.

Досегашно прилагане и бъдещи възможности

България съществува възможност за стимулиране на фирмите да въведат EMAS и ISO 14001, например чрез зелени обществени поръчки като критерии за допустимост да се изисква регистриране по EMAS или сертифициране по ISO, но тази възможност е използвана в редки случаи.

В Националният план за действие за насърчаване на зелените обществени поръчки за периода 2012-2014 г. е посочено, че „В общинските програми за управление на отпадъците също е препоръчително да се включат мерки за изискване на регистриране по EMAS или сертифициране по ISO като критерии за допустимост при обществени поръчки.”.

V.1.5. НАЛИЧИЕ на други дейности и мерки, включени в други Подпрограми на общинската ПУО, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на програмата

В настоящата Подпрограма не са включени „неинвестиционни“ мерки, които имат пряка връзка с постигане на набелязаните цели на настоящата Подпрограма, но тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко цели, са описани в други Подпрограми, както следва:

Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците, включваща следните мерки:

- Осъществяване на информационни кампании в областта на управлението на отпадъците сред населението и бизнеса, в т.ч. число разясняване на ползите от предотвратяването на отпадъците.

Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на Община Иваново по управление на отпадъците

- Обучение и подобряване административния капацитет за управление на отпадъците на общинско ниво.

Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци, в т.ч. число за биоотпадъците

- Закупуване и инсталиране на компостери за домашно компостиране – в случай, че ПИП докажат такава целесъобразност.

Съгласно чл.8, ал.4 от *Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците* дейността по компостиране на място **се счита за дейност по предотвратяване на образуването на отпадъците и не се отчита за изпълнение на целите за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци, а именно:**

1. до 31.12.2016 г. не по-малко от 25% от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.;
2. до 31.12.2020 г. не по-малко от 50% от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.;
3. до 31.12.2025 г. не по-малко от 70% от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Намаляване на количеството на отпадъците; Намаляване на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите							
		Проучване на възможностите (и при наличие на целесъобразност и икономическа обезпеченост) – включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци, в обявите за обществени поръчки и в договорите за изпълнението им. (т.15 от Приложение №4 ЗУО)		Община Иваново	2016-2020 г.	Намаляване на количеството на отпадъците	Брой обществени поръчки с включен такъв критерий	Община Иваново
		Насърчаване на надеждни системи		Община Иваново	2016-2020 г.	Намаляване на	Брой и/или стойност на	Община Иваново

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
		за екологично управление, включително EMAS и ISO 14001 – Включване на сертификати по ISO 14001 и EMAS като критерии за допустимост при обществени поръчки (т.10 от Приложение №4 ЗУО)				количеството на отпадъците; Устойчиво развитие	„зелени” обществени поръчки	

V.2. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ ОТ ХАРТИЯ, МЕТАЛ, ПЛАСТМАСА И СТЪКЛО

Подпрограмата набелязва конкретен план за действие за изпълнение на **Специфична цел 2**: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда

V.2.1. Национални цели и посока на развитие в разглежданата област

Целите за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло, които Р България си е поставила да постигне поетапно до 2020 г., са както следва:

- до 1 януари 2016 г. – най-малко 25 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2018 г. – най-малко 40 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2020 г. – най-малко 50 на сто от общото им тегло.

Целите се изпълняват от общините в регионалното сдружение за управление на отпадъците, в съответствие с решението, взето от Общото събрание за съответната регионална система.

За периода на действие на Националния план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г. Министерството на околната среда и водите не предвижда промяна в посочените параметри.

Важна предпоставка за постигане на целите са и част от действията, предприети на национално ниво през последните години в това направление, а именно:

- ясно е определена отговорността на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране;
- определени са задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло;
- въведено е законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации;
- въведени са икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, като тези от тях, които изпълняват посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране;
- въведен е икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълняват задължението си за осигуряване на посочената инфраструктура;
- нормативно е осигурена възможността общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите отпадъци.

V.2.2. Най-важните резултати, които Община Иваново е постигнала и ще надгражда

Регионално сдружение за управление на отпадъците в регион Русе

„Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Русе” е създадено на 16 август 2010 г.

По-долу накратко са представени параметрите на системата за разделно събиране на рециклируеми материали (за регион Русе).

Регионалната система за управление на отпадъците за регион Русе ще включва следните съоръжения:

- регионално депо за отпадъци, включващо 3 бр. клетки за неопасни отпадъци,
- инсталации за оползотворяване на биоразградими отпадъци (за компостиране и за анаеробно разграждане),
- инсталация за сортиране,

повечето от които са предвижда да бъдат изградени в местност „Под Ормана”, землище на гр. Русе.

V.2.3. Най-важните изводи и препоръка от анализите, съотнесими към Подпрограмата

- Необходимо е осигуряване на финансови средства за доизграждане на регионалната система за управление на отпадъците за регион Русе;
- След изграждане и въвеждане в експлоатация на Регионална система за управление на отпадъците за регион Русе ще се прилага йерархията за управление на отпадъците – ще се увеличи дела на оползотворените отпадъци за сметка на намаляването на обезвредените посредством депониране такива;
- След изграждане и въвеждане в експлоатация на Регионална система за управление на отпадъците за регион Русе (в частност – Инсталация за сортиране) ще се постигнат националните цели за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло, което ще допринесе за намаляване с 50% на отчисленията по чл.64 ЗУО и респективно до намаляване на финансовата тежест за населението на Община Иваново, което заплаща такса битови отпадъци.

V.2.4. Ключови резултати, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата и ще спомогнат за постигане на съответната стратегическа цел на ПУДО 2014-2020 г.

Резултатите, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата са:

- Намаляване количеството биоразградими отпадъци, постъпващи за обезвреждане;
- Увеличаване периода на експлоатация на регионално депо за неопасни отпадъци за регион Русе;
- Намаляване на парниковите газове, отделяни в атмосферата в следствие обезвреждането чрез депониране на биоразградими отпадъци;
- Постигане на целите по чл.31, ал.1 ЗУО.

Изпълнението на Подпрограмата ще постигне като резултат и намаляване изземването на суровини от природата и на замърсяването на околната среда от неконтролираното изхвърляне на отпадъци, създаване на нови работни места.

Като резултат от изпълнението на Подпрограмата за населението на Община Иваново ще се намалят разходите за управление на отпадъците – намаляване на отчисленията по чл.64 ЗУО (елемент на план-сметката за приходите, от които се финансират разходите за управление на битови отпадъци).

V.2.5. Наличие на други дейности и мерки, включени в други Подпрограми на общинската ПУО, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на програмата

В настоящата Подпрограма не са включени „неинвестиционни“ мерки, които имат пряка връзка с постигане на набелязаните цели на настоящата Подпрограма, но тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко цели, са описани в други Подпрограми, както следва:

Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците, включваща следните мерки:

- Осъществяване на информационни кампании за насърчаване на населението да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за битовите отпадъци;
- Разработване (и при необходимост – актуализация) на общинска наредба по чл.22 ЗУО със специални разпоредби и изисквания за разделно събиране и оползотворяване на рециклируемите отпадъци;
- Разработване на общински / регионални програми за управление на отпадъците (и при необходимост – актуализацията им), в които да се идентифицират специфичните мерки на местно/регионално ниво за достигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на Община Иваново по управление на отпадъците

- Обучение и подобряване административния капацитет за управление на отпадъците на общинско ниво;
- Разработване и внедряване на електронни информационни системи в областта на управлението на отпадъците (например получаване на онлайн информация в реално време по отношение на количеството отпадъци, приети за третиране в регионалната система; отчитане изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци и др.).

Подпрограма с мерки за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани на отпадъци

- Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в община Иваново (и на ниво регионална система) съгласно Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, 2012 г. и периодичната му актуализация – на 5 години.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ НАЙ-МАЛКО ОТ ХАРТИЯ И КАРТОН, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СЪГКЛО

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци	Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло							
		Изграждане инсталация за предварително третиране на битови отпадъци (Инсталация за сортиране) за регион Русе с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове		частен инвеститор „Топлофикация Русе” ЕАД	2018	Изградена инсталация за предварително третиране на битови отпадъци (Инсталация за сортиране) с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове в РСУО Русе	Достигнати цели за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битови отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло	Община Русе; РСУО Русе/ Община Иваново
		Публикуване на интернет страницата на Община Иваново и широко оповестяване на точните местонахождения на площадките за		Общински бюджет	2016 – 2020	Обществеността е информирана относно местонахождението на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци и вида и	Община Иваново е публикувала на интернет страницата си информация за местонахождението на площадките за разделно събрани отпадъци, налични	Община Иваново

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
		безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, изградени на територията на община Иваново, какви отпадъци и в какви количества могат да се предават на тези площадки. Периодична актуализация на информацията.				количествата на отпадъците, които могат да бъдат предавани	на нейната територия, и вида и количествата на събираните отпадъци	
		Прилагане на икономически инструменти (отчисления за депониране по чл.64 ЗУО), които чрез стимули и санкции да доведат до постигане на набеязаните цели в ЗУО		Общински бюджет	2016 – 2020	Стимулиране на оползотворяването на битовите отпадъци Акумулиране на средства за изграждане на инсталации за оползотворяване на битови отпадъци	Изградена инсталация за оползотворяване на битови отпадъци	Община Иваново, РСУО Русе
		Определяне на такса битови отпадъци в зависимост от количествата образувани отпадъци		Общински бюджет	2018 – срокът е индикативен и зависи от срока на приемане на методика за изготвяне на план-сметката с необходимите разходи за	Справедливо заплащане на такса битови отпадъци от населението според количеството генерирани битови отпадъци; Стимулиране на населението да събира разделно битовите отпадъци	Определяне на ТБО в зависимост от количеството генерирани битови отпадъци	Община Иваново (МС, НСОРБ)

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
					дейностите и за видовете основи, които служат за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (задължение на МС и НСОРБ)			

V.3. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И НА ИЗИСКВАНИЯТА НА НПУО ЗА БИОРАЗГРАДИМИ И БИООТПАДЪЦИТЕ

Подпрограмата набелязва конкретен план за действие за изпълнение на **Специфична цел 2**: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда

V.3.1. Национални цели и посока на развитие в разглежданата област

По-голямата част от битовите отпадъци от домакинствата и други организации са биоразградими отпадъци, които в основната си част се обезвреждат посредством депониране. Ето защо българското законодателство въведе **конкретни количествени цели** за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на битови биоотпадъци, както и цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата. Тези цели са както следва:

Цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци

Разпоредбите на ЗУО изискват до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г. Тази цел е в съответствие и с изискванията на европейската директива за депата за отпадъци.

Цели за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци

В допълнение към общоевропейската цел, амбициозни национални цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци са поставени в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, приета през месец декември 2013 г. Наредбата задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО да постигат следните **регионални цели** за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци:

- до 31 декември 2016 г. – не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;
- до 31 декември 2020 г. – не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;
- до 31 декември 2025 г. – не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.

Целите се изпълняват **съвместно от всички общини** в региона, в съответствие с решението, което Общото събрание на Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Русе е взело.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети в това направление до момента, а именно:

- одобрен е Национален стратегически план за поетапното намаляване на количествата биоразградими отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г.;
- ясно е определена в ЗУО отговорността на общините за управление на отпадъците, включително набелязаните количествени цели за биоразградимите отпадъци и приета подзаконова нормативна уредба за биоотпадъците;
- въведени са икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци, като тези от тях, които изпълнят посочените цели за ограничаване на количествата депонирани

биоразградими отпадъци за оползотворяване на биоотпадъците се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране.

Реализацията на мерките от настоящата Подпрограма и други Подпрограми, включени в Общинска програма за управление на отпадъците на Община Иваново за периода 2016-2020 г. гарантират поетапното намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци и за насърчаване на разделното събиране на биоотпадъците с цел анаеробно разграждане, както и за третиране на биоотпадъците по начин, който осигурява висока степен на защита на околната среда и за използването на безопасни за околната среда материали, произведени от биоотпадъци. Осъществяването на Подпрограмата има значителен принос за изпълнение и на целите за намаляване на парниковите газове в съответствие с Третия национален план по изменение на климата до 2020 г., тъй като изпълнението на мерките за биоразградимите отпадъци са едновременно и мерки за намаляване и предотвратяване на емисиите на сметищни газове (основно метан) от депата за битови отпадъци.

V.3.2. Най-важните резултати, които община Иваново е постигнала и ще надгражда

През юли 2015 г. Управляващият орган на Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014 – 2020 г. е обявил процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16M10P002-2.001 „Проектиране и изграждане на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци, вкл. осигуряване на необходимото оборудване и на съоръжения и техника за разделно събиране на зелени и биоразградими отпадъци“.

Целта на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата е подпомагане изпълнението на специфичната цел по приоритетна ос „Отпадъци“ на ОПОС 2014 – 2020 г. за намаляване на количеството депонирани зелени и/или биоразградими битови отпадъци чрез разделното им събиране и рециклиране. Чрез процедура се предоставя възможност за финансиране изграждането на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими битови отпадъци.

Горепосочената Покана за набиране на проектни предложения е с крайна дата за подаване на документите 01 август 2016 г.

Община Русе е обявила открита процедура за избор на изпълнител по обществена поръчка с предмет „Дейности във връзка с подготовка на проектно предложение за финансиране изграждането на компостираща инсталация по Процедура за подбор на проекти BG16M10P002-2.001 по ОП „Околна среда 2014-2020“.

Една от дейностите в договор №3ОП-35 /06.07.2016 г. между Община Русе и ДЗЗД избрания изпълнител „Обединение Русе компост“ е изготвяне на прединвестиционно проучване, което да доказва необходимостта от допълнителна инфраструктура в региона за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, в т.ч. по потоци отпадъци, както и да съдържа анализ за това кой подход е по-ефективен – обща за целия регион или за част от региона инфраструктура или поотделно за всяка община от РСУО.

С Решение №2 по Протокол №14/26.07.2016 г. на Общото събрание на РСУО за регион Русе е взето решение **Община Русе** да кандидатства по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ по процедура за подбор на проекти BG16M10P002-2.001 „Проектиране и изграждане на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци, вкл. осигуряване на необходимото оборудване и на съоръжения и техника за разделно събиране на зелени и биоразградими отпадъци“ с проектно предложение „Проектиране и изграждане на **компостираща инсталация** за разделно събрани растителни отпадъци“.

С Решение №3 по Протокол №14/26.07.2016 г. на Общото събрание на РСУО за регион Русе е взето решение **PCYOPP** да кандидатства по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.”, Процедура чрез директно предоставяне на БФП „Проектиране и изграждане на **анаеробни инсталации** за разделно събрани биоразградими отпадъци”.

V.3.3. Най-важните изводи и препоръка от анализите, съотнесими към Подпрограмата

- Необходимо е осигуряване на финансови средства (чрез структурните фондове на ЕС, държавен бюджет и др.) за доизграждане на регионалната система за управление на отпадъците за регион Русе и в частност на Инсталация за компостиране;
- Системата за разделно събиране на рециклируеми материали ще бъде изградена и ще започне да функционира след въвеждане в експлоатация на регионална система за управление на отпадъците за регион Русе и/или на части от нея;
- След изграждане и въвеждане в експлоатация на Регионална система за управление на отпадъците за регион Русе ще се прилага йерархията за управление на отпадъците – ще се увеличи дела на оползотворените отпадъци за сметка на намаляването на обезвредените посредством депониране такива;
- След изграждане и въвеждане в експлоатация на Регионална система за управление на отпадъците за регион Русе (в частност – Инсталация за компостиране и Инсталация за анаеробно разграждане) ще се постигнат националните цели за предотвратяване депонирането на биоразградими отпадъци на ниво регион, което ще допринесе за намаляване с 50% на отчисленията по чл.64 ЗУО и респективно до намаляване на финансовата тежест за населението на Община Иваново, което заплаща такса битови отпадъци.

V.3.4. Ключови резултати, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата и ще спомогнат за постигане на съответната стратегическа цел на ПУДО 2014-2020 г.

Резултатите, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата са:

- Намаляване количеството биоразградими отпадъци, постъпващи за обезвреждане;
- Увеличаване количеството на разделно събраните и оползотворени битови отпадъци, в т.число биоотпадъци;
- Увеличаване периода на експлоатация на регионално депо за неопасни отпадъци за регион Русе;
- Намаляване на парниковите газове, отделяни в атмосферата в следствие обезвреждането чрез депониране на биоразградими отпадъци;
- Постигане на целите по чл.31, ал.1 ЗУО.

Изпълнението на Подпрограмата ще постигне като резултат и намаляване изземването на суровини от природата и на замърсяването на околната среда от неконтролираното изхвърляне на отпадъци, създаването на нови работни места и др.

Като резултат от изпълнението на Подпрограмата за населението на Община Иваново ще се намалят разходите за управление на отпадъците – намаляване на отчисленията по чл.64 ЗУО (елемент на план-сметката за приходите, от които се финансира разходите за управление на битови отпадъци).

V.3.5. Наличие на други дейности и мерки, включени в други Подпрограми на общинската ПУО, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на програмата

Съгласно текстовете на *Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците* за постигане на целите за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци кметът на общината като неразделна част от програмата за управление на отпадъците включва мерки за постигане на целите по чл.31, ал.1 ЗУО. Горепосочените мерки следва да включват най-малко:

1. поетапно въвеждане на разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците, събирани чрез общинските системи за разделно събиране, както и изчисление на броя на домакинствата и на населението на всяка община, обслужвани от общинската система за разделно събиране;
2. разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците от обществени зелени площи, паркове и градини;
3. план за изграждане на съоръженията за оползотворяване на биоотпадъците, когато такива са предвидени на територията на общината, съгласно решението на ОС на РСУО в т.ч. определяне на местоположението, необходимия капацитет и технология за третиране;
4. насърчаване компостирането на място;
5. повишаване информираността на населението за ползите и изискванията за разделното събиране и оползотворяване на биоотпадъците.

В настоящата Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци, в т.число биоотпадъците са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани като инвестиционни мерки и неинвестиционни мерки. Инвестиционните мерки включват доизграждането на всички инсталации/съоръжения, които са елементи на регионалната система за управление на отпадъците за регион Русе. В настоящата Подпрограма не са включени „неинвестиционни“ мерки, които имат пряка връзка с постигане на набелязаните цели на настоящата Подпрограма, но тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко цели са описани в други Подпрограми, както следва:

Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците, включваща следните мерки:

- Осъществяване на информационни кампании за насърчаване на населението да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за битовите отпадъци, в т.число разделното събиране и оползотворяване на биораградимите отпадъци;
- Разработване (и при необходимост – актуализация) на общинска наредба по чл.22 ЗУО със специални разпоредби и изисквания за разделно събиране и оползотворяване на рециклируемите отпадъци;
- Разработване на общинска / регионална програми за управление на отпадъците (и при необходимост – актуализацията им), в които да се идентифицират специфичните мерки на местно/регионално ниво за достигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на Община Иваново по управление на отпадъците

- Обучение и подобряване административния капацитет за управление на отпадъците на общинско ниво;

- Разработване и внедряване на електронни информационни системи в областта на управлението на отпадъците (например получаване на информация в реално време по отношение на количеството отпадъци, приети за третиране в регионалната система; отчитане изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци и др.).

Подпрограма с мерки за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани на отпадъци

- Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в община Иваново (и на ниво регионална система) съгласно Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, 2012 г. и актуализирането му – на 5 години.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ, В Т.ЧИСЛО ЗА БИООТПАДЪЦИТЕ

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци	Достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци							
		Подготовка на проектно предложение за осигуряване на БФП по ОПОС за „Проектиране и изграждане на анаеробна инсталации за разделно събрани биоразградими отпадъци”		ОПОС, ПУДООС, отчисления по чл.64 от ЗУО	2018	Подготвено проектно предложение	Подготвено и внесено в УО на ОПОС проектно предложение	РСУО Русе; Община Иваново
		Изграждане на анаеробна инсталация за разделно събрани биоразградими отпадъци		ОПОС, ПУДООС, отчисления по чл.64 от ЗУО	2020	Изградена анаеробна инсталация за биоразградими отпадъци	Изградена анаеробна инсталация за биоразградими отпадъци	РСУО Русе; Община Иваново
		Поетапно въвеждане на разделно		Общински бюджет (за финансиране	2018	Изградена система за разделно	Брой разположени съдове за	РСУО Русе; Община

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
		събиране и оползотворяване на биоотпадъците, събирани чрез общинските системи за разделно събиране		дейностите по събиране и транспортиране до инсталация)		събиране на битови биоотпадъци	разделно събиране на биоотпадъци и рециклируеми опадъци	Иваново
		Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и транспортни средства за събиране и транспортиране на биоотпадъци		ОПОС, отчисления по чл.64 от ЗУО, общински бюджет	2018	Закупени съдове за разделно събиране на биоотпадъци и превозни средства	Бр.закупени съдове; Бр.закупени специализирани превозни средства; Количество биоотпадъци, отклонени от депониране	Община Иваново / РСУО за регион Русе
		Проучване и съставяне на пълна информация на обектите на територията на населените места от община Иваново, които генерират по-големи количества хранителни биоотпадъци и на зелените площи в населените места, от които се генерират по-големи количества зелени отпадъци, както и за потенциалните общински площи		Общински бюджет	2018	Изготвени списъци с информация	Община Иваново разполага с информация за източниците и количествата на хранителни биоотпадъци и зелени отпадъци	Община Иваново

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
		(зелени системи, инфраструктурни строежи, кариери, гори и пасища др.), в които може да се използват произведените продукти от биоотпадъците						
		Закупуване и инсталиране на компостери за домашно компостиране*		ОПОС, ПУДООС, отчисления по чл.64 от ЗУО, общински бюджет	2020	Закупени и раздадени на гражданите компостери за домашно компостиране	Количество биоотпадъци, отклонени от депониране	Община Иваново

* при доказана целесъобразност, аргументирана с ПИП

V.4. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

Подпрограмата набелязва конкретен план за действие за изпълнение на **Специфична цел 2**: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда

V.4.1. Национални цели и посока на развитие в разглежданата област

Отпадъците от строителството и разрушаването във висока степен подлежат на рециклиране и повторна употреба. Така от проблем за околната среда те могат да се превърнат в ресурс. Това е основен подход в устойчивото управление на отпадъците, наложен от активната политика на ЕС в това направление.

Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. Същите амбициозни цели се заложили в националното законодателство, което определи поетапно по години целите за рециклиране и друго оползотворяване, за да се достигне крайната цел през 2020 г.:

- до 1 януари 2016 г. – най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2018 г. – най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2020 г. – най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

V.4.2. Най-важните резултати, които Община Иваново е постигнала и ще надгражда

На територията на община Иваново няма инсталации / съоръжения за третиране на строителни отпадъци (депа за инертни отпадъци, площадки за оползотворяване на строителни отпадъци).

Общинска администрация Иваново ще развива дейността си по управление на строителните отпадъци, генерирани на нейна територия, съобразно изискванията на Закона за управление на отпадъците и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, включваща:

- Одобряване на Планове за управление на строителни отпадъци;
- Осъществяване на контрол по изпълнение на ПУСО;
- Разработване на ПУСО – за общински обекти, при принудително премахване на строежи;
- Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община в съответствие с наредбата по чл.22 ЗУО;
- Влагане в строежите на рециклирани строителни материали или на третирани строителни отпадъци за материално оползотворяване в обратни насипи – в случаите,

когато Община Иваново е възложител на СМР за проекти, финансирани с публични средства.

V.4.3. Най-важните изводи и препоръка от анализите, съотнесими към Подпрограмата

- На територията на община Иваново няма изградени мощности за третиране на строителни отпадъци;
- Общинска администрация Иваново осъществява дейности по разработване, одобряване и контрол по изпълнението на Планове за управление на строителни отпадъци, в предвидените в ЗУО и *Наредбата за управление на строителни отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали* случаи;
- Община Иваново е отговорна за организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на нейна територия в съответствие с наредбата по чл.22 ЗУО;
- Възлагането на обществени поръчки ще е съобразено с изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали или на третирани строителни отпадъци за материално оползотворяване в обратни насипи.

V.4.4. Ключови резултати, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата и ще спомогнат за постигане на съответната стратегическа цел на ПУДО 2014-2020 г.

Резултатите, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата са:

- Увеличаване на дела на раздено събраните и оползотворени строителни отпадъци в съответствие с йерархията на управление на отпадъците;
- Предотвратяване образуването на замърсени със строителни отпадъци, генерирани от домакинствата, площи на територията на община Иваново.

V.4.5. Наличие на други дейности и мерки, включени в други Подпрограми на общинската ПУО, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на програмата

В настоящата Подпрограма не са включени „неинвестиционни“ мерки, които имат пряка връзка с постигане на набелязаните цели на настоящата Подпрограма, но тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко цели са описани в други Подпрограми, както следва:

Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците, включваща следните мерки:

- Осъществяване на информационни кампании на населението по отношение организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Иваново (урежда се с текстовете на наредбата по чл.22 ЗУО);
- Разработване (и при необходимост – актуализация) на общинска наредба по чл.22 ЗУО наредба, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително

разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и **строителни отпадъци**, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на своя територия, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси;

- Разработване на общинска / регионална програми за управление на отпадъците (и при необходимост – актуализацията им), в които да се идентифицират специфичните мерки на местно/регионално ниво за достигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на Община Иваново по управление на отпадъците

- Обучение и подобряване административния капацитет за управление на отпадъците на общинско ниво.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци	Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради							
		Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци		Общински бюджет на Община Иваново	2016 – 2020 г.	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	Спазени са всички изисквания на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителни отпадъци	Община Иваново
		Одобряване на Планове за управление на строителни отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали – (Изготвяне на ПУСО и отчети за тях – за обекти общинска		Общински бюджет на Община Иваново	2016 – 2020 г.	Получаване на информация по отношение на строителните отпадъци, които се очаква да се генерират на територията на община Иваново	Брой изготвени и одобрени ПУСО; Брой изготвени отчети на ПУСО	Община Иваново

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
		собственост и при принудително премахване на строежи)						
		Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Иваново в съответствие с наредбата по чл.22 ЗУО		Общински бюджет на Община Иваново	2016 – 2020 г.	Получаване на достоверна информация по отношение на генерираните количества строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата; Повишаване на контрола по отношение управлението на строителните отпадъци от домакинствата; Предотвратяване образуването на замърсени със строители отпадъци площи	Количество строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата – оползотворени или обезвредени	Община Иваново
		Включване в тържните документи за строителство за сгради, пътища и строителство, реконструкция и основен ремонт на др.строежи на изискването за влагане в строежите на		Общински бюджет на Община Иваново	2016 – 2020 г.	В строителството на сгради се влагат рециклирани строителни материали	2016 - 1% 2017 -2019- 1,5%, 2020 - 2%	Община Иваново

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
		рециклирани строителни материали						

V.5. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ

Подпрограмата набелязва конкретен план за действие за изпълнение на **Специфична цел 2**: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда

V.5.1. Национални цели и посока на развитие в разглежданата област

Обезвреждането на отпадъците следва да бъде извършвано без риск за човешкото здраве и околната среда. Настоящата част на Подпрограмата предоставя рамката за вземане на решения за бъдещото планиране при осъществяване на дейности по закриване и рекултивация на депа за отпадъци на територията на община Иваново и за управлението на дейностите по обезвреждане в съответствие с възприетите в ЕС практики и стандарти.

V.5.2. Най-важните резултати, които община Иваново е постигнала и ще надгражда РЕГИОНАЛНО ДЕПО ЗА НЕОПАСНИ ОТПАДЪЦИ ЗА РЕГИОН РУСЕ

Регионалната система за управление на отпадъците за регион Русе включва следните съоръжения:

ДЕПА ЗА БИТОВИ (НЕОПАСНИ) ОТПАДЪЦИ

На територията на община Иваново има рекултивирани депа за отпадъци, за които компетентния орган – РИОСВ – Русе все още не е издал документ за това, съгласно изискванията на чл.42, ал.2 от *Наредба №6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци*.

На територията на община Иваново има 12 броя т.нар. нерегламентирани сметища/депа, които са с преустановена експлоатация, за които не са предприети действия по рекултивацията им и компетентния орган не е постановил решение по чл.42, ал.2 от Наредба №6/2013 г.

V.5.3. Най-важните изводи и препоръка от анализите, съотнесими към Подпрограмата

Изводи:

- На територията на община Иваново не се експлоатират депа за неопасни отпадъци. Съществуващите сметища с преустановена експлоатацията, които все още не са рекултивирани, са 12 броя, от които 11 бр. селски сметища и 1 бр. депо за битови отпадъци (в землището на с. Иваново);
- На територията на община Иваново няма складове с препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност;
- Рекултивираните депа за битови отпадъци / селски сметища на територията на общината са в землищата на населените места: с. Пиргово, с. Божичен, с. Кошов, с. Червен и с. Табачка. Единствено за депото в с. Пиргово (рекултивирано в рамките на ИСПА мярка) са изпълнени всички СМР, предвидени в инвестиционните проекти; останалите 4 сметища са саморекултивирани;

- Община Иваново не разполага с финансови средства за рекултивация на селските сметища и общинското депо за неопасни отпадъци на територията на община Иваново. За изпълнение на рекултивационните дейности е необходимо външно финансиране (държавен бюджет – ПУДООС и др.);
- Обществото не е достатъчно информирано за рисковете за околната среда, в резултат на неправилното третиране на отпадъците.

Препоръки:

- Да се предприемат постоянни мерки от страна на общинската администрация по осигуряване прилагането на законодателството за прекратяване на незаконното изхвърляне на отпадъци и за предотвратяване възникването на нови замърсявания;
- Да се предприемат действия от страна на общинската администрация за закриване на 11 (единадесет) броя сметища и 1 бр. депо (в землището на с. Иваново) с преустановена експлоатация по реда на *Наредба №6/27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждането и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.*

V.5.4. Ключови резултати, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата и ще спомогнат за постигане на съответната стратегическа цел на ПУДО 2014-2020 г.

Резултатите, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата са:

- Минимизиране риска за компонентите на околната среда, причинени от депонирането на битови отпадъци в депа, които не са изградени и не се експлоатират съобразно нормативните изисквания;
- Намаляване на рисковете за човешкото здраве;
- Подобряване на жизнената среда на населението на територията на община Иваново.

Изпълнението на дейностите по закриване и рекултивация на съществуващите депа/сметища ще допринесе за:

- Намаляване на негативното въздействие върху компонентите на околната среда: почви, атмосферен въздух, повърхностни и подземни води, преустановяване образуването на сметищен газ (два от съдържащите се в сметищния газ компоненти са т.нар.парникови газове) и образуването на инфилтрат (последния е предпоставка за замърсяване на повърхностите води и почвите).

Косвени резултати от изпълнението на мерките на настоящата Подпрограма са:

- намалено използване на природни ресурси чрез оползотворените отпадъци;
- създаването на работни места в сектора за управление на отпадъците.

V.5.5. Наличие на други дейности и мерки, включени в други Подпрограми на общинската ПУО, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на програмата

В настоящата Подпрограма не са включени „неинвестиционни“ мерки, които имат пряка връзка с постигане на набелязаните цели на настоящата Подпрограма, но тъй като имат

хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко цели са описани в други Подпрограми, както следва:

Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците, включваща следните мерки:

- Осъществяване на информационни кампании на населението по отношение организирането на системата за разделно събиране и последващото оползотворяване на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Иваново, в т.ч. число ползи за околната среда и финансови ползи за населението от прилагането ѝ;
- Разработване (и при необходимост – актуализация) на общинска наредба по чл.22 ЗУО със специални разпоредби и изисквания за разделно събиране и оползотворяване на рециклируемите отпадъци;
- Разработване на общинска / регионална програми за управление на отпадъците (и при необходимост – актуализацията им), в които да се идентифицират специфичните мерки на местно/регионално ниво за достигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на Община Иваново по управление на отпадъците

- Обучение и подобряване административния капацитет за управление на отпадъците на общинско ниво;
- Разработване и внедряване на електронни информационни системи в областта на управлението на отпадъците (например получаване на онлайн информация в реално време по отношение на количеството отпадъци, приети за третиране в регионалната система; отчитане изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци и др.).

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИ НА ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци	Подобряване йерархията на управление на другите отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за отпадъци							
		Подготовка на проекти за закриване и рекултивация на общински депа за битови отпадъци с прекратена експлоатация или чиято експлоатация предстои да бъде преустановена където е възможно – с оползотворяване на полезните компоненти		общински бюджет / ПУДООС и др.	2018	Изготвени проекти за закриване и рекултивация на общински депа и обявени поръчки	Брой разработени проекти; брой обявени обществени поръчки	Община Иваново
		Изпълнение на проекти за закриване и рекултивация на общински депа за битови отпадъци с прекратена експлоатация		Държавен бюджет /ПУДООС / общински бюджет	2019	Всички депа за битови отпадъци с преустановена експлоатация са рекултивирани; Намалено използване на природни ресурси чрез оползотворените отпадъци;	Всички договори за изпълнение на обществените поръчки за рекултивация на старите депа са окончателно изпълнени	Община Иваново

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
						Намалени емисии на парникови газове		
		Изпълнение на проекти за инсталации за подготовка за оползотворяване и оползотворяване на битови отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове		„ОПОС 2014-2020 г.” / Държавен бюджет	2018 г.	Изградени инсталации за подготовка за оползотворяване и оползотворяване на отпадъците; намалени емисии на парникови газове	Договорите за изпълнение на проектите са приключили с въведени в експлоатация инсталации	Община Иваново
		Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в община Иваново (и на ниво регионална система) съгласно Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, 2012 г. Актуализация на морфологичния анализ – на 5 год.		общински бюджет, ОП „Околна среда 2014-2020 г.”, ПУДООС	2020 г.	Придобиване на точна представа за видовете фракции (хранителни, хартия, пластмаси, текстил, гуми, дървестни, стъкло, метал, инертни и др.) отпадъци, съдържащи се в битовите отпадъци	Извършен морфологичен анализ на битовите отпадъци	РСУО Русе Община Иваново
		Изпълнение на проект за ГПСОВ, в т.число устойчиво решение за генерираните утайки		„ОПОС 2014- 2020 г.“, в рамките на приоритетна ос 1 „Управление на водите“	2020 г.	Изградена ГПСОВ; Изградени съоръжения за устойчиво третиране на утайките от ГПСОВ; Намалени емисии на парникови газове	Всички договори за изпълнение на обществените поръчки за проекти за третиране на утайките от ГПСОВ са приключени и разплатени	Община Иваново, ВиК оператор

V.6. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ЗАПАЗВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНА ИВАНОВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Подпрограмата набелязва конкретен план за действие за изпълнение на **Специфична цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда**

V.6.1. Национални цели и посока на развитие в разглежданата област

Мерките от настоящата Подпрограма имат хоризонтален характер и водят до изпълнение на всички цели на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г., както следва:

- ❖ Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- ❖ Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда;
- ❖ Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;
- ❖ Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

V.6.2. Най-важните резултати, които община Иваново е постигнала и ще надгражда

Общинска администрация Иваново подпомага изпълнението задълженията на кмета, произтичащи от Закона за управление на отпадъците, които се финансират от приходите от такса битови отпадъци – предоставяне на услуги по събиране и транспортиране на битови отпадъци, третиране на битовите отпадъци в инсталации/съоръжения и поддържане чистотата на територията на населените места.

Общинска администрация Иваново прилага изискванията, произтичащи от наредбите за управление на строителните отпадъци, масово разпространените отпадъци, финансовото обезпечаване при депонирането на битовите отпадъци и др.

Общинска администрация Иваново подпомага и осигурява дейността на Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Русе съобразно изискванията на чл.24, ал.7 Закона за управление на отпадъците.

Настоящата Подпрограма включва мярка „Разработване и внедряване на електронни информационни системи в областта на управлението на отпадъците (например получаване на онлайн информация в реално време по отношение на количеството отпадъци, приети за третиране в регионалната система; отчитане изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци и др.)”. Интегрираната информационна система е важен фактор за подобряване дейностите по управление на отпадъците. Мярката способства и за засилване на контрола върху дейностите по управление на отпадъците (събиране и транспортиране на битови отпадъци, третиране на отпадъци в регионалната система), което от своя страна ще доведе до предоставяне на по-качествени услуги на населението на общината.

V.6.3. Най-важните изводи и препоръка от анализите, съотнесими към Подпрограмата

Изводи:

- За подобряване на капацитета на общинските служители трябва да се провеждат обучителни програми. Като се имат предвид големите предизвикателства пред местните власти относно целите за рециклиране на битовите отпадъци и за оползотворяване на биоразградимите отпадъци са необходими целенасочени и практически обучения, особено по прилагане на Наредбите за разделно събиране на биоотпадъците и за третиране на биоотпадъците, приети в края на 2013 г., за които общините нямат практически опит. Необходимостта от обучителни програми е най-важния фактор за подобряване на общинския капацитет по управление на отпадъците от голяма част от общините, включително за съставяне на констативни протоколи и актове при извършване на инспекции;
- Община Иваново е предприела мерки по отношение повишаване на административния си капацитет, като е назначила служител със съответно образование, който подпомага кмета на Общината при организиране на дейностите по управление на отпадъците. Наличието на компетентни служители е предпоставка за своевременното отчитане на промени в нормативната уредба, актуализация на местни нормативни документи, и изпълнение на изискванията на законодателството в областта на управление на отпадъците, като цяло;
- Административният капацитет на Община Иваново в областта на управлението на дейностите по отпадъците е недостатъчен, за да изпълни всички изисквания, произтичащи от нормативната уредба и стратегическите и програмни документи в областта на УО, особено след приемане на нови нормативни уредби в областта на биоотпадъците, рециклирането на строителните отпадъци, и при отчитане на предстоящите изисквания, които ще произтекат за общинска администрация след изграждане на регионална система за управление на отпадъците за регион Русе.

Препоръки:

- Да се предвидят обучения на служителите, на които са възложени дейности по управление на отпадъците, в т.ч. изготвяне и отчитане на план-сметките в контекста на динамично променящото се законодателство и предстоящото приемане на нова *Методика за изготвяне на план-сметката с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които служат за определяне на размера на таксата за битови отпадъци.*
- Предвид демографска криза в региона – намаляване и застаряване на населението и миграция на младите хора към големите областни центрове – да се предвидят стимули и мотивация за запазване на работното място на служителите в общинската администрация.

V.6.4. Ключови резултати, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата и ще спомогнат за постигане на съответната стратегическа цел на ПУДО 2014-2020 г.

Резултатите, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата са:

- Повишаване капацитета на Общинска администрация Иваново;

- Предоставяне на по-качествени услуги в областта на управлението на отпадъците на населението;
- Подобряване на комуникацията с външни институции – РИОСВ – Русе, МОСВ, ИАОС и др.

V.6.5. Наличие на други дейности и мерки, включени в други Подпрограми на общинската ПУО, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на програмата

Мерките от настоящата Подпрограма имат хоризонтален характер и водят до изпълнение на всички цели на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците, включваща следните мерки:

- Осъществяване на информационните кампании за насърчаване на населението да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за битовите отпадъци, в т.ч. число разделното събиране и оползотворяване на биораградимите отпадъци;

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ЗАПАЗВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНА ИВАНОВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците							
		Обучение и подобряване административния капацитет за управление на отпадъците на общинско ниво (управление на биоотпадъци, рециклируеми битови и строителни отпадъци, разделно събиране, рециклиране и предотвратяване, осъществяване на контролна дейност и др.)		Общински бюджет Оперативни програми (ОПОС 2014-2020 г. или по Програма „Добро управление“ 2014-2020 г.)	2016-2020 г.	Подобряване на административния капацитет на общинска администрация Иваново Разширяване на знанията и уменията на служителите на Община Иваново	Брой проведени обучения; брой обучени служители	Община Иваново
		Разработване и внедряване на електронни информационни системи в областта на		Общински бюджет Оперативни програми	2016-2020 г.	Подобряване на административния капацитет на общинска администрация Иваново	внедрили електронни информационни системи	Община Иваново

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
		управлението на отпадъците (например получаване на информация в реално време по отношение на количеството отпадъци, приети за третиране в регионалната система; отчитане изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци и др.).						

V.7. ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Подпрограмата набелязва конкретен план за действие за изпълнение на **Специфична цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците**

V.7.1. Национални цели и посока на развитие в разглежданата област

Подпрограмата включва мерки за повишаване на информираността и мотивацията на различните социални групи и на бизнес организациите, което е от изключителна важност за подобряване на резултатите при управлението на отпадъците. Настоящата Подпрограма предвижда разширяване на обхвата на информационните дейности за обществеността и бизнеса, дейности, които традиционно се подценяват от компетентните институции.

Подпрограмата за подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците има изключително значение за общото подобряване на управлението на отпадъците и на практика подпомага всички останали Подпрограми от Общинската програма за управление на отпадъците на Община Иваново 2016-2020 г. чрез повдигане на съзнанието и използването на субективния фактор за подобряване резултатите от дейностите по управление на отпадъците.

Същевременно редица мерки, включени в други Подпрограми от ПУО на Община Иваново 2016-2020 г. също допринасят за постигането на целта за превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

V.7.2. Най-важните резултати, които Община Иваново е постигнала и ще надгражда

Важна предпоставка за постигане на заложената цел са и част от предприетите до момента мерки, като провеждането на ежегодни национални кампании за почистване от отпадъци чрез участие на доброволци от цялата страна и ежегодният конкурс за общини „За чиста околна среда”.

Освен мерките насочени пряко в двете основни направления – **информиране и включване на обществеността** при вземане на управленски решения в областта на управление на отпадъците, в Подпрограмата са включени и мерки, които имат по-конкретна насоченост и произтичат от откритите празноти в управлението на отпадъците и тяхното преодоляване чрез провеждането на тематични информационни и доброволчески кампании, предоставянето на информация от НСИ за битовите отпадъци по общини и др.

Община Иваново е разработила Програма за управление на отпадъците за периода 2016-2020 г., която е съобразена с всички действащи на национално ниво планове и програми в областта на управлението на отпадъците, както следва:

- Национален план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г.;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Р България за периода 2011-2020 г.;

- Трети национален план за изменение на климата 2013-2020 г.

Общинската програма за управление на отпадъците е в координация и с основните местни и регионални стратегически планове и програми:

- Регионален план за развитие на Североизточен район на планиране 2014 – 2020 г.;
- Областна стратегия за развитие на Област Търговище за периода 2014 – 2020 г.;
- Общински план за развитие на Община Иваново за периода 2014-2020 г.

Община Иваново е в процес на разработване на проект на наредба по чл.22 ЗУО, който ще бъде публикуван на интернет-страницата на общината и Общински съвет – Иваново за осигуряване на обществен достъп преди внасянето му за разглеждане и приемане от Общинския съвет.

V.7.3. Най-важните изводи и препоръка от анализите, съотнесими към Подпрограмата

- Общинска администрация Иваново в най-кратки срокове да финализира разработването на проекта на наредба по чл.22 ЗУО, който след подлагането му на публично обсъждане да бъде внесен за приемане от Общински съвет – Иваново.
- След приемането на Наредбата по чл.22 ЗУО Община Иваново и Общински съвет – Иваново да публикуват същата на интернет-страниците си при условията на пълна прозрачност.
- Община Иваново да предприеме действия по своевременно актуализиране на нормативни документи, вътрешни правила и др.
- Да се предвидят обучения на служителите, на които са възложени дейности по управление на отпадъците, в т.число изготвяне и отчитане на план-сметките в контекста на динамично променящото се законодателство и предстоящото приемане на нова Методика за изготвяне на план-сметката с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които служат за определяне на размера на таксата за битови отпадъци.
- Предвид демографска криза в региона – намаляване и застаряване на населението и миграция на младите хора към големите областни центрове – да се предвидят стимули и мотивация за запазване на работното място на служителите в общинската администрация.

V.7.4. Ключови резултати, които се очакват от изпълнението на Подпрограмата и ще спомогнат за постигане на съответната стратегическа цел на ПУДО 2014-2020 г.

- Населението на община Иваново е запознато с изискванията за разделно събиране на рециклируемите отпадъци, в т.число биоотпадъци и ползите от прилагането им, рисковете от депониране на отпадъци и др.;
- Гражданите и фирмите имат достъп до информация за битовите отпадъци за тяхната община и сравнителна информация за други общини;
- Всички заинтересовани страни са включени в процеса на разработване на общинската програма за управление на отпадъците и наредбата по чл.22 ЗУО;

- Повишена информираност на населението по отношение начина на формиране размера на такса битови отпадъци;
- Изграждане на доверие към институциите по отношение справедливостта при определяне размера на такса битови отпадъци;
- Информирание на населението на Община Иваново за всички решения на Общото събрание на регионалното сдружение за управление на отпадъците за регион Русе.

V.7.5. Наличие на други дейности и мерки, включени в други Подпрограми на общинската ПУО, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на програмата

Подпрограма с мерки за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на Община Иваново по управление на отпадъците

- Обучение и подобряване административния капацитет за управление на отпадъците на общинско ниво (управление на биоотпадъци, рециклируеми битови и строителни отпадъци, разделно събиране, рециклиране и предотвратяване, осъществяване на контролна дейност, справедливо формиране на такса битови отпадъци и др.)

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор а прилагане на йерархията за управление на отпадъците	Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците							
		Повишаване информираността на населението за ползите и изискванията за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците		Общински бюджет; Оперативни програми; Държавен бюджет	2016-2020 г.	Населението на община Иваново е запознато с изискванията за разделно събиране на биоотпадъци и ползите от прилагането му	Проведени информационни кампании сред населението; Публикувани съобщения на интернет-страницата на община Иваново	Община Иваново
		Предоставяне на информация за количествата битови отпадъци по общини на НСИ, която да бъде публикувана в статистическите годишници		Общински бюджет	2016-2020 г.	Гражданите и фирмите имат достъп до информация за битовите отпадъци за тяхната община и сравнителна информация за другите общини	Подадена информация до НСИ, брой	Община Иваново
		Провеждане от Община Иваново на консултации с обществеността и други заинтересовани страни в процеса на разработване		Общински бюджет	2016-2020 г.	Всички заинтересовани страни са включени в процеса на разработване на общинската / регионалната	проведени консултации	РСУО Русе Община Иваново

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
		на общинската / регионалната програми за управление на отпадъците				програми за управление на отпадъците		
		Провеждане от Община Иваново на информационни кампании за разделно събиране и подобряване на управлението на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинската (регионалната) програми за управление на отпадъците и наредбата по чл.22 ЗУО		Общински бюджет	2016-2020 г.	Гражданите и фирмите са информирани за реда, начина и ползите от разделното събиране и оползотворяване на битовите отпадъци	Ежегодно провеждани информационни кампании за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци	РСУО Русе Община Иваново
		Продължаване на националната кампания на МОСВ „За чиста околна среда”		Общински бюджет	2016-2020 г.	Реализирани дейности по Националната кампания „За чиста околна среда” на територията на цялата страна	Повишена екологична култура на населението и бизнеса и навлизане на съвременните достижения в управлението на отпадъците	РСУО Русе Община Иваново
		Публикуване на „зелен” телефон и е-мейл адрес, на който гражданите да могат да подават сигнали за нарушения на нормативните		Общински бюджет	2016-2020 г.	Гражданите и другите заинтересовани страни разполагат с достъпен инструмент	Наличие на „зелен” телефон и ел.поща, по които гражданите да могат да подават	Община Иваново

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
		изисквания за отпадъците, както и на предложения за подобрения на политиките по отпадъците				за подаване на сигнали и предложени	сигнали по отношение на управление на отпадъците в реално време	
		Разработване на общинска наредба по чл.22 ЗУО със специални разпоредби и изисквания за разделно събиране и оползотворяване на рециклируемите отпадъци, в частност към разделното събиране и предаване на отпадъците от стопански, търговски, административни, образователни и други подобни обекти и др.		Общински бюджет / Оперативни програми	2016-2020 г. актуализация при необходимост	Разработени програми с изпълними и ефективни мерки	Разработена / актуализирана програма	Община Иваново
		Разработване на общинска/регионална програми за управление на отпадъците, в които да се идентифицират специфичните мерки на местно ниво за достигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци. Актуализиране на горепосочените програми при необходимост		Общински бюджет / Оперативни програми	2016-2020 г. актуализация при необходимост	Разработени програми с изпълними и ефективни мерки	Разработена / актуализирана програма	РУСО за регион Русе; Община Иваново

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок на реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорна институция
		Популяризиране на методиката за определяне на морфологичния състав на отпадъците, определяне на такса битови отпадъци в зависимост от количествата		Общински бюджет / Оперативни програми	2016-2020 г.	Повишена информираност на населението по отношение начина на формиране размера на ТБО; изграждане на доверие към институциите по отношение справедливостта при определянето на таксата	Публикувани съобщения на интернет-страницата; Проведени публични дискусии	РУСО за регион Русе Община Иваново
		Информирание на населението на Община Иваново за всички решения на Общото събрание на регионалното сдружение за управление на отпадъците за регион Русе		Общински бюджет	2016-2020 г.	Повишена информираност на населението по отношение на взетите решения на Общото събрание на регионалното сдружение	Публикувани решения на Общото събрание на РСУО за регион Русе на интернет-страницата на Община Иваново	РСУО за регион Русе Община Иваново

VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

За ефективното използване на процеса на стратегическото планиране в публичния сектор, в т.ч. и на общинско ниво, съществено значение има връзката между отделните стратегически документи. Това обвързване допринася за проследяване съвместимостта на целите в отделните програмни документи, както и за недопускане на противоречия между тях. В съответствие със ЗМСМА общинският съвет определя политиката за развитие на общината във връзка с осъществяването на дейностите, свързани с общинското имущество и предприятия, общинските финанси, данъци и такси, устройството и развитието на територията, опазването на околната среда и устойчивото ползване на природните ресурси, образованието, здравеопазването, културата, социалните и комуналните дейности и т.н. Той одобрява стратегии, програми и планове за развитие на местните общности, които отразяват националните и европейски политики.

Общинската програма за управление на отпадъците е елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината, региона и страната.

Програмата за управление на отпадъците на Община Иваново трябва да бъде в синхрон с предвижданията на националните програмни документи като:

- Национален план за управление на отпадъците за периода 2014 – 2020 г.;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010 – 2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011 – 2020 г.;
- Трети национален план за изменение на климата 2013 – 2020 г.

Общинската програма за управление на отпадъците е в координация и с основните местни и регионални стратегически планове и програми:

- ✚ Регионален план за развитие на Северен централен район 2014 – 2020 г.;
- ✚ Областна стратегия за развитие на област Русе за периода 2014 – 2020 г.;
- ✚ Общински план за развитие на Община Иваново за 2014 – 2020 г.;

В настоящата част на програмата ще бъде направен кратък преглед на всеки един от горепосочените планови документи, действащи на регионално и областно ниво, след което ще бъде направен извод дали мерките, предвидени в Програмата за управление на отпадъците на Община Иваново с период на действие 2016 – 2020 г. ще допринесат за постигане на националните и регионални цели за развитие в областта на управлението на отпадъците.

Регионален план за развитие на Северен централен район 2014 – 2020 г.

Регионалният план за развитие на Северния централен район 2014 – 2020 г. е приет с Решение №461 на Министерския съвет от 01.08.2013 г.

Северен централен район на планиране обхваща пет области в територията между Стара планина и река Дунав – Велико Търново, Габрово, Разград, **Русе** и Силистра. Районът граничи на изток със Североизточния, на запад със Северозападния, а на юг с Югоизточния райони. В състава на СЦР влизат 36 общини, неговата площ е 14974.0 км², а населението му, според данните от преброяването през 2011 г. е 861 112 жители.

Регионалните планове за развитие на районите от ниво 2 в България са част от пакета документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие, регламентирани със Закона за регионалното развитие (ЗРР) и Правилника за неговото

прилагане (ППЗРР). Съгласно нормативните изисквания Регионалните планове за развитие се изготвят за период от 7 години (който съвпада с програмния период на ЕС), а срокът за приемането им от Министерски съвет е една година преди началото на периода им на действие, (чл.18, ал.1 от ППЗРР). Законодателната рамка предвижда обсъждане и одобряване на разработените проекти от Регионалните съвети за развитие (РСР) на съответните райони, преди тяхното окончателно приемане от Министерски съвет.

Регионалният план за развитие на Северния централен район се разработва в съответствие с постановките на Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. и тези, заложи в Националната програма за развитие „България 2020“. В по-широк контекст, регионалният план отчита приоритетите и целите на Стратегията „Европа 2020“ и се съобразява с еволюцията на кохезионната политика на Европейския съюз. Акцентът, който новата политика на ЕС поставя върху териториалното сближаване и сътрудничество, предопределя стриктното придържане на плана към Дунавската стратегия и последвалите разработки в макрорегионален и трансграничен контекст.

Регионалният план за развитие на Североизточен район от ниво 2 за периода 2014-2020 г. е документ за стратегическо планиране, който, като отчита специфичните характеристики и потенциала на района, определя средносрочни цели и приоритети за устойчиво и интегрирано регионално и местно развитие в съответствие с предвижданията на Националната стратегия за регионално развитие и другите структуроопределящи политики. Регионалният план за развитие определя необходимостта от реализация на дейности в различни сектори, създаване на по-добри условия за балансирано и устойчиво социално-икономическо и териториално развитие и преодоляване на съществуващите междурегионални и вътрешнорегионални диспропорции. Регионалният план за развитие е съобразен с Националната програма за развитие: БЪЛГАРИЯ 2020“ и Националната програма за реформи на Република България (2011-2015 г.), които определят националните ангажименти за изпълнение на целите на Стратегията на ЕС „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж”.

Кратко формулираната визия за развитие на СЦР е:

СЕВЕРЕН ЦЕНТРАЛЕН РАЙОН – бързо и устойчиво развиващ се европейски район, интегрална част от Дунавското пространство, където младите хора виждат своето бъдеще и личностна реализация.

Съобразявайки се с Националната стратегическа референтна рамка, Регионалният план на СЦР поставя икономическото, социално и териториално сближаване във фокуса на стратегическите цели:

- **Стратегическа цел 1:** Икономическо сближаване – достигане на средните нива на заетост, производителност на труда и приложение на иновации в икономиката, характерни за районите от Дунавското пространство;
- **Стратегическа цел 2:** Социално сближаване – преодоляване на междурегионалните и вътрешнорегионални различия в социалната сфера и ограничаване на риска от социална изолация и бедност;
- **Стратегическа цел 3:** Териториално сближаване – свързаност и балансирано, интегрирано и устойчиво развитие на територията и населените места;
- **Стратегическа цел 4:** Опазване на околната среда, съобразно предизвикателствата на климатичните промени и прилагане на европейските и национални стандарти за ограничаване на замърсяването и енергоемкостта и стимулиране използването на енергия от възобновяеми източници.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ, ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: Икономическо сближаване - достигане на средните нива на заетост, производителност на труда и приложение на иновации в икономиката, характерни за районите от Дунавското пространство	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Социално сближаване - преодоляване на междурегионалните и вътрешнорегионални различия в социалната сфера и ограничаване на риска от социална изолация и бедност	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Териториално сближаване – свързаност и балансирано, интегрирано и устойчиво развитие на територията и населените места	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: Опазване на околната среда, съобразно предизвикателствата на климатичните промени и прилагане на европейските и национални стандарти за ограничаване на замърсяването и енергоемкостта и стимулиране използването на енергия от възобновяеми източници
ПРИОРИТЕТ 1.1. Развитие на устойчива конкурентоспособна икономика основана на знанието, иновациите и новите технологии	ПРИОРИТЕТ 2.1. Изграждане на устойчив и развит пазар на труда	ПРИОРИТЕТ 3.1. Изграждане на приоритетни инфраструктурни коридори и прилежащите им съоръжения	ПРИОРИТЕТ 4.1. Околна среда и ресурси – опазване и ефективност
Специфична цел 1.1.1. Подобряване на инфраструктурата за нуждите на икономическите субекти в градските и селските райони	Специфична цел 2.1.1. Създаване на по-добри възможности за трудова заетост	Специфична цел 3.1.1. Изграждане на коридори с национално и наднационално значение	Специфична цел 4.1.1. Подобряване на водоснабдяването, канализацията и третирането на отпадъчни води
Специфична цел 1.1.2. Стимулиране на партньорства между научните институции, публичния и частния сектор от региона и извън него	Специфична цел 2.1.2. Стимулиране мобилността на работната сила в рамките на района	Специфична цел 3.1.2. Изграждане на инфраструктура с регионална значимост	Специфична цел 4.1.2. Подобряване на системата за управление на отпадъците
Специфична цел 1.1.3. Повишаване конкурентоспособността на малкия и средния бизнес чрез стимулиране на въвеждането на нови технологии, иновативни практики и създаването на клъстери			Специфична цел 4.1.3. Ограничаване на природните рискове (превенция на риска)
Специфична цел 1.1.4. Разнообразяването на икономиката в селските райони			
Специфична цел 1.1.5. Развитие на силен туристически сектор, основан на богатото природно и културно наследство и стимулиране на специфични за района видове туризъм			

Приоритет 2.2. Подобряване на човешкия капитал	Приоритет 3.2. Интегрирано и устойчиво развитие и укрепване на полицентричната мрежа от селища	Приоритет 4.2. Развитие на нисковъглеродна икономика, смекчаване на последствията и адаптиране към климатичните промени
Специфична цел 2.2.1. Подобряване на образованието, стимулиране на квалификацията и преквалификацията на работната ръка и ученето през целия живот	Специфична цел 3.2.1. Интегрирано обновяване и развитие на градовете и подобряване качеството на градската среда	Специфична цел 4.2.1. Подобряване на енергийната ефективност на района
Специфична цел 2.2.2. Осигуряване на адекватни здравни и социални услуги и условия за развитие на спорта и културата	Специфична цел 3.2.2. Подобряване и стимулиране на услугите и средата в малките градове и селата	Специфична цел 4.2.2. Оползотворяване на специфичния потенциал за производство на енергия от ВИ
	Специфична цел 3.2.3. Формиране на партньорства за местно развитие между местната власт, бизнеса и неправителствения сектор в общини със сродни характеристики	
	Приоритет 3.3. Подобряване на трансграничното сътрудничество	
	Специфична цел 3.3.1: Обвързване на селищните структури от двете страни на границата	
	Специфична цел 3.3.2: Реализация на устойчиви партньорски инициативи по р. Дунав и с други региони в Европа	

I.1.1. Приоритети в рамките на Стратегическа цел 4

Стратегическа цел 4: Опазване на околната среда, съобразно предизвикателствата на климатичните промени и прилагане на европейските и национални стандарти за ограничаване на замърсяването и енергоемкостта и стимулиране използването на енергия от възобновяеми източници.

Приоритет 4.1. Околна среда и ресурси – опазване и ефективност

Опазването на околната среда и ефективното използване на природните ресурси са основополагащи принципи на стратегията „Европа 2020”, като описват една от най-важните хоризонтални цели, която трябва да бъде преследвана на всяко едно управленско ниво. Стратегията на РПР на СЦР търси кореспонденция с инвестиционните приоритети на СКФ за следващия програмен период. Едновременно с това, опазването на околната среда и природните ресурси се превръща във все по-сериозно предизвикателство на национално (и особено на регионално ниво – за СЦР), с което България се справя все по-трудно.

Специфична цел 4.1.1. Подобряване на водоснабдяването, канализацията и третирането на отпадъчни води

Общонационалният проблем с наличието на прекалено големи загуби по водопреносната и водоснабдителната мрежа на територията на СЦР е допълнен и от изключително острия проблем за осигуряване на постоянно водоснабдяване за някои негови части (най-вече област Габрово). Друг остър проблем, пред който са изправени голяма част от българските градове, не решаването на който би поставило в сериозен риск опазването на околната среда, е липсата на достатъчно съоръжения и мрежи за третиране на отпадъчни води.

- Изграждане на нови канализационни системи в т.ч. селищни пречиствателни станции за отпадъчни води;

Специфична цел 4.1.2. Подобряване на системата за управление на отпадъците

Изоставането на района в изграждането на системи за повторно използване и унищожаване на отпадъците следва да бъде бързо и ефективно компенсирено през непосредствено предстоящите години.

- Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите „отговорност на производителя” и „замърсителят плаща” при интегрирано управление на отпадъците;
- Оптимизиране и разширяване на системата за разделно събиране на отпадъците;
- Развитие на система за третиране и оползотворяване на биологични отпадъци;
- Въвеждане на икономически стимули за развитие производството и пазара на екологични брикети от отпадъчна биомаса - намаляване на емисиите на азотни окиси, серен двуокис и други замърсители на въздуха, както и на парникови газове, свързани с използването на фосилни твърди горива;
- Изграждане на рециклиращи мощности с цел оползотворяване на отпадъците и предотвратяване замърсяването на околната среда;
- Подобряване на системата за управление на отпадъците в малките населени места в района и рекултивация на терени замърсени от стари депа за битови отпадъци;
- Решаване на проблемите с наличните на територията на района опасни отпадъци;
- Изграждане и реконструкция на депа за отпадъци.

Мерки, свързани с повишаване на обществената информираност

Изпълнението на тези мерки ще допринесе за постигане на висока степен на информираност за състоянието на компонентите на околната среда в района и формиране на активно обществено поведение, свързано с проява на грижи и действия за нейното опазване; очертаване на основните фактори на въздействие върху специфичните климатични условия на района; посочване на начини за адаптация към променените климатични условия според конкретния риск, застрашаващ живота, здравето и собствеността на хората; формулиране на

адекватни превантивни действия, които могат да доведат до намаляване на риска от нарушаване на екологичното равновесие в района. Реализирането на дейности, свързани с екологичното образование могат да се осъществяват чрез провеждане на обучителни семинари, информационни дни, форуми и дискусии, конкурси и открити уроци, организиране на художествени и фото-изложби, издаване на информационни материали. Могат да се използват електронните бази-данни с екологична информация чрез обществените телекомуникационни мрежи, които са лесно достъпни. Всяка година се публикуват и се разпространяват доклади за състоянието и качеството на околната среда на РИОСВ – Русе и Велико Търново. Информационните кампании сред обществеността, организирани от публични и неправителствени организации с цел активиране и фокусиране на обществените нагласи и поведение към предизвикателствата на екосредата, могат да се организират по повод различни Международни и Световни дни от Екологичния календар – Световен ден на влажните зони, Международен ден на енергийната ефективност, Световен ден на водата, Международен ден на птиците и Седмицата на гората, Международен ден на земята, Международен ден на климата, Международен ден на биоразнообразието, Международен ден за опазване на околната среда, Деня на река Дунав и др

Битови отпадъци

Северен централен район се нарежда на второ място по най-малък дял от общото количество образувани битови отпадъци в страната с 11,61 %. Най-малък е дялът на Северозападен район – 10,61 % (за 2010 г.). Общо образуваните отпадъци за периода 2005-2010 г. намаляват както на национално ниво така и в Северен централен район, като степента на намаление в района е по-голяма от тази за България.

Дялът на обслужваното население от организирано сметосъбиране в СЦР нараства от 79,5 % през 2005 г. до 99,8 % през 2010 г. Това нарежда района на първо място по степен на обхващане на населението в системи за организирано сметосъбиране.

Следва да се отбележи, че в три от областите в района цялото население е обхванато от системи за организирано сметосъбиране – Разград, Русе и Силистра. Основният метод за обезвреждане на отпадъците в района е депонирането.

За нуждите на системата за наблюдение и оценка на РПР на СЦР са идентифицирани следните специфични количествени индикатори за резултат, проследяващи изпълнението на приоритетите и специфичните цели на плана.

Таблица VI- 1. Специфични индикатори за проследяване реализацията на плана

	ИНДИКАТОРИ	стойности СЦР			Периодичност на събиране на инф.	Източник на инф.
	СПЕЦИФИЧНИ ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ	Изходни	Междинни (2015)	Целеви (2020)		
Цел 4: Опазване на околната среда, съобразно предизвикателствата на климатичните промени и прилагане на европейските и национални стандарти за ограничаване на замърсяването и енергоемкостта и стимулиране на използването на енергия от ВИ						
Приоритет 4.1. Околна среда и ресурси – опазване и ефективност						
5.	Относителен дял от населението, обслужвано от СПСОВ (%)	27,5 % (2010 г.)	32%	40%	Годишно	НСИ
6.	Намаляване на загубите по водопреносната мрежа (%)	60,9% (2010 г.)	<55%	<50%	Годишно	НСИ
8.	Убранизирани територии (%) и население (%), включени към канализационната система	5,8 % (2010 г.)	10 %; 70 %	17 %; 85 %	Годишно	ВиК-дружества
9.	Относителен дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране (%)	99,7% (2011 г.)	99,9%	100%	Годишно	НСИ
10	Нерегламентирани сметища – закрити и рекултивирани (бр. и площ, дка)	132 (2011 г.)	30	0	Годишно	Общини

Областна стратегия за развитие на област Русе за периода 2014 – 2020 г.

Областната стратегия за развитие на област Русе е обсъдена и приета на заседанията на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район на 22.05.2013 г. в гр. Габрово и на Областния съвет за развитие на област Русе на 25.06.2013 г.

Горепосочената стратегия е разработена в съответствие с изискванията на Закона за регионално развитие (ЗРР) и Правилника за прилагането му, като са взети предвид „Методически указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Р България (2010-2022 г.), за Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020 г.), за Областни стратегии за развитие (2014-2020 г.) и за Общински планове за развитие (2014-2020 г.)”. Стратегията е изготвена и в съответствие с Регионалния план за развитие на СЦР от ниво 2 за периода 2014-2020 г. и Регионалната схема за пространствено развитие на областта (чл. 12, ал. 2 от ЗРР).

Кратко формулираната ВИЗИЯ за развитие на Област Русе до 2020 г. е:

Област с национално значение, представляваща интегрална част от Дунавското пространство с добре развита икономика и инфраструктура, съпоставима с европейските стандарти за качество на живот, съхранено природно и културно наследство, открояваща се като значителен фактор в национално, транснационално, междурегионално, трансгранично и европейско сътрудничество, обединяваща по най-ефективен начин потенциала на местните ресурси за устойчив, приобщаващ и интелигентен растеж.

Основната стратегическа цел за развитието на Област Русе е Интензивно и устойчиво икономическо, социално и териториално развитие, създаващо условия за постигане на стандарт на живот, съпоставим с този на развитите европейски страни. Утвърждаване на област Русе като приоритетен център за България в Дунавския регион и движеща сила в Северен централен район на междурегионалното, транснационалното и трансграничното сътрудничество.

Областната стратегия на Област Русе 2014-2020 г. задава следните стратегически цели:

- Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване във вътрешнорегионален, национален и европейски план чрез развитие на собствения потенциал на Област Русе и използването на европейски механизми;
- Стратегическа цел 2: Социално сближаване чрез преодоляване на междурегионалните и вътрешнорегионални различия в социалната сфера, ограничаване на риска от социална изолация и създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал;
- Стратегическа цел 3: Териториално сближаване чрез балансирано, интегрирано и устойчиво развитие на транспортната и комуникационна инфраструктура в областта, подобряване на селищната среда и интензифициране на междурегионалното, трансграничното и транснационално сътрудничество;
- Специфична цел 4: Опазване на околната среда и енергийна ефективност.

Мерките и дейностите в областта на управлението на отпадъците, които са залегнали в Областната стратегия за развитие на Област Русе 2014-2020 г. са включени в **Стратегическа цел 4: Опазване на околната среда и енергийна ефективност**

✚ Приоритет 4.1. Опазване и ефективност на екологичните ресурси

❖ Специфична цел 4.1.1. Обновяване на водоснабдителната инфраструктура, подпомагане на изграждането на пречиствателни станции за отпадни води и канализационната мрежа в цялата област;

❖ Специфична цел 4.1.2. Подобряване на системата за управление на отпадъците

❖ *Специфична цел 4.1.1. Обновяване на водоснабдителната инфраструктура, подпомагане на изграждането на пречиствателни станции за отпадни води и канализационната мрежа в цялата област;*

Мярка 4.1.1.1. Подпомагане изграждането на пречиствателни станции за отпадни води и канализационна мрежа в цялата област

№	Индикативен №	Наименование	Срок	Бенефициент	Индикат. стойност, лв.	Оптимистичен сценарий	Реалист. сценарий	Песимист. сценарий
		Изграждане на канализационна мрежа и ПСОВ, и реконструкция на водопроводна мрежа в с.Щръклево, общ.Иваново	2013-2020	Община Иваново				

❖ *Специфична цел 4.1.2. Подобряване на системата за управление на отпадъците*

Мярка 4.1.2.1. Осигуряване на екологично чиста среда чрез съвременно управление на отпадъците

№	Индикативен №	Наименование	Срок	Бенефициент	Индикат. стойност, лв.	Оптимистичен сценарий	Реалист. сценарий	Песимист. сценарий
		Прочистяване на речните корита на Ломовете на територията на община Иваново	2014-2020	Община Иваново	8 000 000			

Общински план за развитие на Община Иваново за периода 2014 – 2020 г.

Съгласно чл. 13, ал.3 от Закона за регионалното развитие Общинският план за развитие се приема от общинския съвет по предложение на кмета на общината.

Общинският план за развитие на община Иваново за периода 2014 – 2020 г. е приет с Решение №427 по Протокол №46 от 25.07.2014 г. на Общински съвет – Иваново.

Общинският план за развитие е изготвен в съответствие с „Методически указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие (2012-2022 г.), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020 г.), Областни стратегии за развитие (2014-2020 г.) и Общински планове за развитие (2014-2020 г.)”, одобрени от министъра на регионалното развитие и благоустройството със Заповед №РД-02-14-2402/22.11.2011 г., Закона за регионално развитие и Правилника за неговото прилагане, с Националната Концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.

Главната цел на Общинския план за развитие на Община Иваново 2014-2020 г. е *Активизиране на местния потенциал за постигане на устойчиво икономическо, социално, екологично и пространствено развитие на общината и по-добро качество на живот на местното население.*

Стратегически цели:

- Стратегическа цел 1: Комплексно подобряване на базисната инфраструктура, информационните и транспортни услуги;
- Стратегическа цел 2: Подобряване на средата за бизнес и заетост, чрез подкрепа на бизнеса и предприемачеството;
- Стратегическа цел 3: Подобряване на условията на живот, социалната интеграция и партньорствата в местната общност;
- Цел 4: Подобряване на капацитета за местно развитие и сътрудничество.

Приоритетите на Общинския план за развитие на Община Иваново 2014-2020 г. са както следва:

- ❖ Приоритет 1: Подобряване на местната базисна инфраструктура;
- ❖ Приоритет 2: Подобряване на средата за бизнес и заетост;
- ❖ Приоритет 3: Осигуряване на среда и условия за достоен живот;
- ❖ Приоритет 4: Подобряване на административния капацитет за местно развитие.

В табличен вид по-долу е направена извадка от приетата Програма за реализация към Общински план за развитие на Община Иваново 2014-2020, показваща приоритетите и специфичните цели към тях, касаещи управление на дейностите с отпадъци на територията на общината, индикаторите за въздействие и за отчитане на резултатите.

Таблица №14 Извадка от Програма за реализация на Общинския план за развитие на Община Иваново 2014-2020 г., имаща отношение към управлението на отпадъците

№	Наименование	Източник на финансиране	Отговорна структура	Партньорска структура	Време за реализация						
					2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Приоритет 1: Подобряване на местната базисна инфраструктура											
Специфична цел 1.2: Поддържане и развитие на местната инфраструктура и услуги за водоснабдяване, канализация и управление на отпадъците											
1.2.7.	Рекултивиране терените на закритите селски сметища	ОП	ОА	-	x	x	x	x	x	x	x
	Рекултивиране закритото общинско депо за битови отпадъци на с. Иваново	ОП	ОА	-	x	x	x	x	x	x	x
	Рекултивиране закритото общинско депо за битови отпадъци на с. Щръклево	ОП	ОА	-	x	x	x	x	x	x	x
1.2.8.	Разработване на механизми за недопускане създаване на инцидентно възникващи сметища	-	-	-	x	x	x	x	x	x	x
	Разработване и приемане на пакет от мерки за стимулиране и санкциониране на нарушителите	Общински бюджет	ОА	-	x	x	x	x	x	x	x
	Разширяване на обхвата на разделното събиране на отпадъци	ОП, Общински бюджет, ПЧП	ОА	ПЧП	x	x	x	x	x	x	x
1.2.9.	Ефективно управление на отпадъците				x	x	x	x	x	x	x
	Проектиране и изграждане на система за компостиране на биоразградими отпадъци	ОП	ОА, РС	-							
1.2.10.	Изграждане на площадка за временно съхраняване на строителни отпадъци	-	-	-	x	x	x	x	x	x	x
	Проектиране и изграждане на площадка за строителни отпадъци	ОП	ОА, РС								

Таблица №15 Индикатори за въздействие

№	Индикатор за резултат	Мерна единица	Период на отчитане	Базова стойност	Целева стойност	Източник на информация	Процентно изменение, %
				2014	2020		
Стратегическа цел 1: Комплексно подобряване на базисната инфраструктура, информационните и транспортни услуги							
5.	Население, свързано с обществена канализация	%	Годишно	0	40	НСИ Община Иваново	40

ИЗВОДИ:

- ✚ Общинската програма за управление на отпадъците е в координация с основните приети регионални и местни стратегически планове и програми, както следва:
 - Регионален план за развитие на Северен централен район 2014 – 2020 г.;
 - Областна стратегия за развитие на Област Русе за периода 2014 – 2020 г.;
 - Общински план за развитие на Община Иваново за 2014 – 2020 г.;
- ✚ Мерките, предвидени в Програмата за управление на отпадъците на Община Иваново с период на действие 2016 – 2020 г. допринасят за постигане на националните и регионални стратегически цели за развитие в областта на управлението на отпадъците.

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Прилагане на система за наблюдение, отчет и оценка на Националния план за управление на отпадъците е предвидено като изискване в ЗУО. Съгласно чл.49, ал.4, т. 20 от Закона за управление на отпадъците, НПУО следва да съдържа система за отчет и контрол на изпълнението, а съгласно т. 21 – система за оценка на резултатите и за актуализация на плана. Тъй като Закона за управление на отпадъците изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на НПУО, такава система трябва да бъде разработвана и включена и в общинската програма за управление на отпадъците. В допълнение, член 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините. Поставени са следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола:

- програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците на Община Иваново е Общински съвет – Иваново. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година. Отчетът се представя в срок до 31 март и се публикува на интернет страницата на общината. Копие от отчета се изпраща на РИОСВ – Русе.

Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година.

Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и е целесъобразно да включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците – както общински съветници, така и широката общественост.

Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците на Община Иваново да се изготвя в следния формат:

- Въведение;
- Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината;
- Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението:
 - Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни;
 - Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им;

- Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на съответната година;
- Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата;
- Заключение;
- Приложения.

Наблюдението на общинската програма за управление на отпадъците на Община Иваново може да се определи като процес на системно събиране и анализ на информацията относно хода на изпълнение на включените в програмата мерки. В приетата програма за управление на отпадъците за всяка мярка или група от мерки в отделните подпрограми са посочени очаквани резултати от изпълнението, както и индикатори за текущо изпълнение и целеви индикатори. В допълнение към изпълнението на текущите и целевите индикатори, за всяка мярка се наблюдава и спазването на предвидения график и степента на изразходване на ресурсите.

Кметът на Община Иваново организира наблюдението на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. Той трябва да определи звено в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата. Такива функции са възложени на специализираната общинска администрация, която отговаря за управление на дейностите с отпадъците. Ясно трябва да са определени и отговорностите на другите вътрешните звена и на външните за администрацията структури, които ще предоставят информация, както и обхватът на данните и периодичността, с която това ще се извършва. Това става чрез вътрешни правила за дейностите по събиране и съхраняване на информация, свързана с подготовката и изпълнението на програмата. Като административен подход е възможно кметът на общината да издаде заповед, в която подробно да са описани отговорностите на всички структурни звена в общината за набиране на съответната информация със съответните срокове, както и за обобщаването ѝ и подготовката на годишния отчет пред общинския съвет за изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

- ПРИЛОЖЕНИЕ VIII.1.** Анализ на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците
- ПРИЛОЖЕНИЕ VIII.2.** Анализ на отпадъците
- ПРИЛОЖЕНИЕ VIII.3.** Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците в община Иваново
- ПРИЛОЖЕНИЕ VIII.4.** Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции
- ПРИЛОЖЕНИЕ VIII.5.** Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване
- ПРИЛОЖЕНИЕ VIII.6.** Анализ на организационните схеми и форми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси на услугите
- ПРИЛОЖЕНИЕ VIII.7.** Анализ на информирание на обществеността по въпросите на управление на отпадъците
- ПРИЛОЖЕНИЕ VIII.8.** Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци

VIII-9. ПРОГНОЗИ

- ПРИЛОЖЕНИЕ VIII.9.1.** Прогноза за населението
- ПРИЛОЖЕНИЕ VIII.9.2.** Прогноза за нормата на натрупване
- ПРИЛОЖЕНИЕ VIII.9.3.** Прогноза за количеството образувани отпадъци за територията на община Иваново
- ПРИЛОЖЕНИЕ VIII.9.4.** Прогноза за количествата разделно събрани отпадъци съгласно морфологичен състав